

MICHA

1-7

Gods aanklacht tegen Israël en Juda en de beloften over Christus en de gemeente.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/micha/1-7

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Micha en Gods rechtszaak tegen Israël	4 min	5
2	De overeenkomsten tussen Micha en Jesaja	3 min	7
3	Rouw, duisternis en licht als beelden	3 min	9
4	De volken stromen naar de berg van de HEERE	2 min	12
5	Barensweeën en de geboorte van de gemeente	5 min	13
6	De Messias als Herder van Zijn volk	2 min	16
7	Assyrië als beeld van vijandige volken	3 min	18
8	Vruchteloos Israël en goddeloze doornstruiken	4 min	20
9	De nieuwe uittocht: bevrijding van zonde	4 min	22
10	Micha's naam: wie is als de HEERE	2 min	25
11	Woordspelingen met de steden van Juda	7 min	26
12	De invloed van Micha op latere Bijbelboeken	4 min	30
13	Jezus citeert Micha over verdeeldheid thuis	2 min	32
14	De opbouw van de drie godsspraken	6 min	34

15	De datering van Micha's profetieën	3 min	36
16	Micha spreekt tot Samaria en Jeruzalem	3 min	38
17	Gods neerdalen als oordeel over Samaria	3 min	39
18	Smeltende bergen als apocalyptische taal	3 min	41
19	Rouw om de Assyrische opmars naar Juda	3 min	43
20	Heersers roven het erfdeel van hun volk	3 min	45
21	Ware profetie geweigerd, leugens aanvaard	4 min	47
22	De Messias verzamelt en bevrijdt Zijn kudde	3 min	49
23	Juda's leiders en profeten buiten mensen uit	5 min	52
24	Het vrede-rijk als beeld van de gemeente	4 min	56
25	Sions herstel, ballingschap en overwinning	4 min	58
26	De Heerser uit Bethlehem brengt vrede	4 min	60
27	De gemeente als dauw en als leeuw	3 min	64
28	God verwijdt wapens, afgoden en toverij	2 min	65
29	Gods aanklacht en Zijn weldaden aan Israël	2 min	67

30	Recht doen, trouw liefhebben en nederig leven	3 min	68
31	Bedrog en geweld brengen Gods oordeel	4 min	69
32	Het overblijfsel verwacht licht en herstel	2 min	72
33	De Herder, vergeving en Gods trouw	2 min	74
	Om verder te lezen		75

1

Micha en Gods rechtszaak tegen Israël

Jesaja was een stadsbewoner, een inwoner van Jeruzalem, terwijl Micha op het platteland woonde, in een dorp ongeveer 40 tot 48 kilometer ten zuidwesten van Jeruzalem. Dat dorp heette Moreset-Gath. Dat betekent het bezit van Gath. Het lag dicht bij de grens met het gebied van de Filistijnen. Gath was natuurlijk een Filistijnse stad. Hij woonde dus aan de rand van Juda, en toch had hij veel met Jesaja gemeen. We weten niet of hij op enige manier door Jesaja beïnvloed was en bekend was met Jesaja's bediening. Het lijkt waarschijnlijk dat dit het geval was.

Micha's bediening strekte zich uit over de regeringen van Jotham, Achaz en Hizkia. Dat is dezelfde periode als die van Jesaja, behalve dat Jesaja zijn bediening ook dateert vanaf de tijd van Uzzia, die één koning eerder regeerde. Dat betekent dat Jesaja tijdens de regeringen van vier koningen profeteerde, terwijl Micha tijdens de regeringen van de laatste drie van diezelfde vier profeteerde. Dat zou erop wijzen dat Jesaja eerder begon en waarschijnlijk een oudere profeet was, een oudere man. Er is veel reden om aan te nemen dat Micha bekend was met Jesaja's profetie. Zoals we over enkele ogenblikken zullen zien, zijn er veel overeenkomsten tussen de manier waarop Micha graag een punt onder woorden bracht en de manier waarop Jesaja dat deed.

Wat de stijl van het boek betreft, is Micha geschreven alsof het een rechtbankdrama is. God brengt beschuldigingen in tegen Israël, allereerst tegen het noordelijke koninkrijk, en vervolgens tegen Juda en Jeruzalem. Er wordt in het boek veel taal uit de rechtszaal gebruikt. In vers 2 staat bijvoorbeeld:

Luister, volken, allemaal! Sla er acht op, aarde, met al wat u bevat! En laat de Heere HEERE Getuige tegen u zijn, de Heere, uit Zijn heilige tempel.

MICHA 1:2

De Heere gaat Zijn zaak tegen hen aanvoeren, zoals we daar zien.

Evenzo staat er in hoofdstuk 6, in vers 1 en 2:

Luister toch naar wat de HEERE zegt: Sta op, roep de bergen ter verantwoording, laat de heuvels uw stem horen. Luister, bergen, naar de rechtszaak van de HEERE, ook u, vaste fundamenten van de aarde. De HEERE heeft immers een rechtszaak met Zijn volk, Hij voert een rechtszaak tegen Israël.

MICHA 6:1-2

We lezen dus dit soort taal uit de rechtszaal. Ook vinden we in vers 3 van hoofdstuk 6 een verwijzing naar God Die het volk aanmoedigt of uitdaagt om tegen Hem te getuigen, als ze dat kunnen, om een of andere fout bij Hem te vinden. Hij getuigt tegen hen. Het woord ‘getuigenis’ is duidelijk een term die met een rechtszaal te maken heeft.

In hoofdstuk 7, vers 9, ziet het overblijfsel ernaar uit dat God het in het gelijk zal stellen na het oordeel over de goddelozen. Ook de taal daar doet denken aan een motief uit de rechtszaal. In vers 9 van hoofdstuk 7:

Ik zal de toorn van de HEERE dragen — want ik heb tegen Hem gezondigd — totdat Hij mijn rechtszaak voert en mij recht verschaft. Hij zal mij uitleiden naar het licht, ik zal Zijn gerechtigheid zien.

MICHA 7:9

Er zijn andere profeten die hebben aangegeven dat God als het ware een rechtszaak tegen Israël had. De verschillende profeten hebben Gods aanklacht tegen Israël op verschillende manieren uitgelegd of uitgebeeld. Hosea bijvoorbeeld deed dat met zijn huwelijk en zijn hernieuwde huwelijk met zijn overspelige vrouw. Daarmee wilde hij door een vergelijking met menselijke verhoudingen laten zien hoe Israël God onrecht had aangedaan en hoe Hij een geldige reden had om boos op hen te zijn, net zoals een

man die zou hebben als zijn vrouw overspel pleegde. Hier kiest Micha een andere benadering. Hij spreekt niet over overspel, geestelijk overspel, maar hij spreekt meer als een man die een rechtszaak tegen een andere man heeft. In dit geval is het God tegen Israël, omdat zij Zijn wetten hebben overtreden. Dat is een motief dat door het hele boek heen loopt.

2

De overeenkomsten tussen Micha en Jesaja

Ik zei al dat Micha mogelijk door Jesaja beïnvloed was. Het lijkt iets minder waarschijnlijk dat Jesaja door Micha beïnvloed zou zijn. Jesaja schreef veel meer dan Micha, tenminste voor zover het om bewaard gebleven geschriften gaat. Omdat Jesaja iets eerder begon dan Micha en waarschijnlijk ouder was, lijkt het waarschijnlijker dat Micha door Jesaja beïnvloed zou zijn dan andersom. Al is het heel goed mogelijk dat de Heilige Geest, toen Hij deze twee profeten inspireerde, hun heel vergelijkbare boodschappen en zelfs heel vergelijkbare bewoordingen gaf, geheel onafhankelijk van de vraag of ze zelfs maar van elkaars bestaan wisten.

Maar het lijkt onwaarschijnlijk dat Micha, een van de weinige profeten in Juda die God in die tijd trouw waren, niet van Jesaja zou hebben geweten. Jesaja was niet alleen een vooraanstaand profeet, maar ook een staatsman en een familielid van de koning, enzovoort. Hoe iemand in die tijd in Juda een profeet van de HEERE kon zijn zonder te weten van Jesaja, die een bekende staatsman en profeet was, is volgens mij onvoorstelbaar. Het lijkt dus waarschijnlijk dat Micha Jesaja had gelezen of hem had horen prediken. Onder inspiratie nam Micha enkele van dezelfde thema's op en gebruikte hij veel van dezelfde beelden die Jesaja gebruikte.

Ik heb in het uitgedeelde materiaal een lijst gemaakt van heel wat beelden die in Micha voorkomen, maar die ook in Jesaja te vinden zijn. Bij de passages uit Jesaja die ik vermeld, heb ik meestal maar één voorbeeld van zo'n beeld in Jesaja gegeven, hoewel de meeste van deze beelden in Jesaja telkens terugkeren. Ik ben bij het begin van

Micha begonnen en heb het boek tot het einde doorgenomen. Daarbij heb ik tien verschillende beelden opgesomd die in Jesaja niet ongebruikelijk zijn, maar die Micha ook gebruikt. In Micha 1:9 zegt hij bijvoorbeeld:

Want zijn wond is ongeneeslijk, want zij reikt tot aan Juda, zij raakt tot aan de poort van mijn volk, tot aan Jeruzalem!

MICHA 1:9

Dat wil zeggen: de wonden van Israël zijn ongeneeslijk. Ook in hoofdstuk 6, vers 13, staat over hetzelfde onderwerp:

zal Ik u ook ziek maken, door u te treffen en te verwoesten vanwege uw zonden.

MICHA 6:13

Jesaja was zijn profetie begonnen met deze beschrijving van Israël, dat door de Heere geslagen en ziek was, als een man die van top tot teen geslagen was:

Waarom wilt u nog meer geslagen worden? U gaat gewoon door met uw afvalligheid. Heel het hoofd is ziek, en heel het hart is afgemat. Vanaf de voetzool tot het hoofd toe is er geen gezonde plek aan: wonden en striemen en gapende wonden, niet uitgedrukt, niet verbonden, en niet met olie verzacht.

JESAJA 1:5-6

Dat had te maken met het oordeel en de tuchting die over Israël waren gekomen als gevolg van hun zonden en doordat God hun vergold wat ze hadden gedaan. Het beeld van het volk dat door God geoordeeld wordt als een persoon die gewond en ziek is, komt dus bijvoorbeeld uit Jesaja hoofdstuk 1, vers 5 tot en met 6. En het komt een paar keer terug in Micha.

3

Rouw, duisternis en licht als beelden

In Micha 1:16 staat:

Scheer uw haar af, ja, scheer u kaal vanwege uw kinderen, die u lief zijn; maak u zo kaal als een gier, want zij zijn bij u weggegaan in ballingschap.

MICHA 1:16

Deze verwijzing naar kaalheid is een verwijzing naar rouw. Mensen schoren hun hoofd wanneer ze in de rouw waren. Wanneer hij zegt: ‘Scheer je hoofd zo kaal als dat van een adelaar’, bedoelt hij: zoals de Amerikaanse zeearend.

[Vertalersnoot: de spreker licht hier het Engelse ‘eagle’ toe. De HSV heeft op deze plaats ‘gier’.] Scheer al je haar af, want er is veel om over te rouwen. Je kinderen gaan in ballingschap. Dus Micha heeft daar voor ogen dat ze hun haar afscheren om te rouwen.

In Jesaja hoofdstuk 3 worden de vrouwen van Juda terechtgewezen om hun hoogmoed en om hun sieraden enzovoort. In Jesaja 3:24 zegt God:

Dan zal er in plaats van balsemgeur stank zijn, en er zal een touw zijn in plaats van een gordel, kaalheid in plaats van haarvlechten, het aandoen van een rouwgewaad in plaats van een pronkgewaad, een brandmerk in plaats van schoonheid. Uw mannen zullen door het zwaard vallen en uw helden in de strijd.

JESAJA 3:24-25

Dus ook hier zullen ze rouwen. Ze zullen hun hoofd kaalscheren vanwege de mensen die in de strijd zijn omgekomen. Hetzelfde beeld staat zowel in Jesaja als in Micha.

Het gebruik van de beelden van duisternis en licht komt heel veel voor in Jesaja en andere profeten, en Micha gebruikt ze ook. In hoofdstuk 3 bijvoorbeeld, in Micha 3:6, staat over de valse profeten van Juda:

Daarom zal het nacht voor u worden, zonder visioen, het zal duister worden voor u, zonder waarzeggerij. De zon zal over deze profeten ondergaan en de dag zal donker over hen worden.

MICHA 3:6

Het beeld dat het donker is en niet licht, als voorstelling van onheil en ramspoed, tegenover positieve ervaringen en zegeningen enzovoort, komen we tegen in Jesaja en verschillende andere profeten.

In Jesaja 13:10 zegt God met betrekking tot de val van Babylon:

Ja, de sterren aan de hemel en hun sterrenbeelden zullen hun licht niet laten schijnen, de zon zal verduisterd worden wanneer zij opkomt, en de maan zal haar licht niet laten schijnen.

JESAJA 13:10

Enzovoort. We zien ook op allerlei andere plaatsen in de profeten vergelijkbare beelden. In Jesaja hoofdstuk 9, vers 2, staat:

Het volk dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien. Zij die wonen in het land van de schaduw van de dood, over hen zal een licht schijnen.

JESAJA 9:2

Dat verwijst naar het licht van Jezus' onderwijs.

Zo staat er ook in Micha hoofdstuk 7, vers 8:

Verblijd u niet over mij, mijn vijandin, want als ik gevallen ben, zal ik weer opstaan, als ik in duisternis zit, is de HEERE mij een licht.

MICHA 7:8

Dat klinkt als Jesaja 9:2 daar.

Dat was in het geval van Jesaja natuurlijk een verwijzing naar het onderwijs van Christus in Galilea. Dit gaat ook over het overblijfsel dat licht van God ontvangt. Dus daarin komen Micha en Jesaja overeen.

4

De volken stromen naar de berg van de HEERE

De opvallendste overeenkomst tussen Jesaja en Micha staat in de passage in Micha hoofdstuk 4, vers 1 tot en met 3. Die lijkt bijna woord voor woord op een vergelijkbare passage in Jesaja 2, vers 2 tot en met 4. Je zult het herkennen wanneer we het lezen. Micha 4:1:

Het zal echter in het laatste der dagen geschieden dat de berg van het huis van de HEERE vast zal staan als de hoogste van de bergen, en dat hij verheven zal worden boven de heuvels, en dat de volken ernaartoe zullen stromen. Vele heidenvolken zullen op weg gaan en zeggen: Kom, laten wij opgaan naar de berg van de HEERE, naar het huis van de God van Jakob; dan zal Hij ons onderwijzen aangaande Zijn wegen, en zullen wij Zijn paden bewandelen. Want uit Sion zal de wet uitgaan en het woord van de HEERE uit Jeruzalem. Hij zal oordelen tussen vele volken en machtige heidenvolken vonnissen, tot ver weg. Zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen. Oorlog voeren zullen zij niet meer leren.

MICHA 4:1-3

Deze passage lijkt sterk op Jesaja hoofdstuk 2, vers 2 tot en met 4. Er zijn maar een paar woorden anders gerangschikt. In sommige gevallen zijn het zelfs dezelfde woorden, maar in een andere volgorde. Waarom de passages zo sterk op elkaar lijken en toch die verschillen vertonen, is niet bekend. Het is moeilijk voor te stellen dat Micha dit schreef zonder de passage van Jesaja te kennen. Toch heeft hij de passage van Jesaja niet woord voor woord overgenomen. Het lijkt waarschijnlijk dat hij en Jesaja grotendeels dezelfde openbaring hadden ontvangen. De overeenkomst is zo groot

dat het waarschijnlijk lijkt dat Micha al op de hoogte was van de passage waarin Jesaja dit zei. Micha wilde het nog eens zeggen, maar dan enigszins veranderd, in zijn eigen woorden.

5

Barensweeën en de geboorte van de gemeente

Het beeld van het volk als een vrouw die weeën heeft en een kind baart, vinden we bij Micha en bij Jesaja. In Micha hoofdstuk 4, vers 9 en 10, zegt de tweede helft van vers 9:

Nu, waarom slaat u zo'n luid alarm? Is er geen Koning onder u?
Is uw Raadsman omgekomen, dat smart u aangegrepen heeft als
van een barende vrouw? Krimp ineem en schreeuw het uit,
dochter van Sion, als een barende vrouw, want nu moet u de stad
uit en in het open veld wonen. U zult tot in Babel komen. Daar
zult u gered worden, daar zal de HEERE u verlossen uit de hand
van uw vijanden.

MICHA 4:9-10

Verderop, in hoofdstuk 5, vers 3, zegt Micha 5:3:

Daarom zal Hij hen overgeven tot de tijd dat zij die baren zal,
gebaard heeft. Dan zal de rest van Zijn broeders zich bekeren,
met de Israëlieten.

MICHA 5:2

Het beeld van het volk dat weeën heeft en iets ter wereld brengt, waarbij wat er werkelijk geboren wordt de gemeente is, komt uit Jesaja hoofdstuk 66, vanaf vers 7. Jesaja 66:7 zegt:

Voordat zij weeën kreeg, heeft zij gebaard. Nog voor een wee over haar kwam, heeft zij een jongetje ter wereld gebracht. Wie heeft ooit zoiets gehoord? Wie heeft iets dergelijks gezien? Zou een land geboren kunnen worden op één dag? Zou een volk geboren kunnen worden in één keer? Maar Sion heeft nauwelijks weeën gekregen, of zij heeft haar zonen al gebaard.

JESAJA 66:7-8

Dit is het geestelijke volk, de gemeente.

Zou Ik ontsluiting geven en niet doen baren? zegt de HEERE. Of zou Ik, Die doe baren, toesluiten? zegt uw God.

JESAJA 66:9

En zo gaat het verder.

Het punt hier is dat de barensweeën van het volk Israël de geboorte van de gemeente, van een geestelijk volk, zullen voortbrengen. Zowel Micha als Jesaja spreekt er in die bewoordingen over. Jezus sprak ook over hetzelfde, maar Hij spitste het verder toe. Hij en Zijn discipelen, het overblijfsel, zouden daadwerkelijk in barensnood zijn. Maar als je Johannes hoofdstuk 16 opslaat, zou ik voorstellen bij vers 20 te beginnen.

Johannes 16:20:

Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u dat u zult huilen en weeklagen, maar de wereld zal zich verblijden; en u zult bedroefd zijn, maar uw droefheid zal tot blijdschap worden. Wanneer een vrouw baart, heeft zij droefheid, omdat haar tijd gekomen is, maar wanneer zij het kind gebaard heeft, denkt zij niet meer aan de benauwdheid, vanwege de blijdschap dat een mens ter wereld gekomen is. Ook u hebt dan nu wel droefheid, maar Ik zal u weerzien, en uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen.

JOHANNES 16:20-22

Dit verwijst naar het feit dat Jezus, toen Hij zou sterven, Zelf door pijn heen zou gaan als een vrouw die weeën heeft. En de discipelen zouden ook verdriet hebben, als een vrouw die weeën heeft. Maar wanneer ze zouden zien wat hieruit geboren werd, de gemeente die als gevolg van deze pijn ontstond, zou er veel zijn om zich over te verheugen. Hier wordt de beeldspraak van Jesaja en Micha opgepakt en wordt op die manier over de geboorte van de gemeente gesproken.

Ook in Openbaring 12 vinden we iets soortgelijks. Daar wordt in Openbaring 12:1 tot en met 3 een vrouw gezien die zwanger is. De vrouw is kennelijk Israël, te oordelen naar de symbolen die voor haar worden gebruikt.

En er verscheen een groot teken in de hemel: een vrouw, bekleed met de zon, en de maan was onder haar voeten en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren. En zij was zwanger en schreeuwde het uit in barensnood en in haar pijn om te baren. En er verscheen een ander teken in de hemel. En zie: een grote vuurrode draak met zeven koppen en tien hoorns. En op zijn koppen zeven diademen.

OPENBARING 12:1-3

De twaalf sterren stellen de twaalf stammen van Israël voor.

Dan, in vers 5, Openbaring 12:5, baart ze een mannelijk Kind, Dat Jezus is,

En zij baarde een Zoon, een mannelijk Kind, dat alle heidenvolken zal hoeden met een ijzeren staf. En haar Kind werd weggerukt naar God en naar Zijn troon.

OPENBARING 12:5

Dus het beeld van het volk dat weeën heeft om door de Messias en het tijdperk van de gemeente de nieuwe orde voort te brengen, verschijnt voor het eerst in Jesaja, maar is ook hier in Micha te vinden.

6

De Messias als Herder van Zijn volk

Een ander beeld uit Jesaja dat we in Micha vinden, is de vergelijking van de Messias met een herder. Niet alle profeten spreken over de Messias als iemand die op een herder lijkt, maar Micha doet dat wel, en Jesaja ook. In Micha 5:4 staat over de Messias:

Hij zal staan en hen weiden in de kracht van de HEERE, in de majesteit van de Naam van de HEERE, Zijn God. Zij zullen veilig wonen, want nu zal Hij groot zijn tot aan de einden van de aarde.

MICHA 5:3

Enzovoort.

Deze beschrijving van de Messias Die Zijn kudde weidt, lijkt op Jesaja 40:11. Jesaja 40:11 gaat ook over de Messias. Daar staat:

Als een herder zal Hij Zijn kudde weiden: Hij zal de lammetjes in Zijn armen bijeenbrengen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtjes leiden.

JESAJA 40:11

Het beeld van de Messias Die de kudde weidt, komt uit Jesaja. Het staat ook in Micha. Ezechiël 34 spreekt ook over de Messias als een herder Die de kudde weidt.

Een andere plaats waar je dit in Micha vindt, is hoofdstuk 7, vers 14, waar het over de Messias gaat. In Micha 7:14 staat:

Weid Uw volk met Uw staf, de kudde van Uw eigendom, die alleen in een woud woont, te midden van een vruchtbaar land. Laat hen weiden in Basan en Gilead, als in de dagen van oude tijden af.

MICHA 7:14

En verderop in datzelfde vers:

Laat ze in Basan en Gilead grazen, zoals vroeger.

Dus de Messias als Herder over Israël, of over het overblijfsel van Israël, de kudde, komt hier een paar keer ter sprake. Er zijn eigenlijk drie messiaanse passages in Micha, en alle drie verwijzen ze naar de gemeente als een kudde schapen. Twee ervan verwijzen er specifiek naar dat de Messias als een herder van de kudde is.

7

Assyrië als beeld van vijandige volken

Iets anders in Micha dat je ook in Jesaja vindt, is het gebruik van Assyrië. In de tijd van Micha en Jesaja was Assyrië natuurlijk het overheersende heidense volk dat het noordelijke koninkrijk zou vernietigen en het zuidelijke koninkrijk zou bedreigen. Assyrië wordt gebruikt als een type of een zinnebeeld van de heidense volken in het algemeen, van de heidenen in het algemeen. We zagen dat bijvoorbeeld in Jesaja 19. Je herinnert je dat waarschijnlijk wel. Het is een opvallende passage, en we hebben er veel over gezegd toen we die behandelden. Maar in Jesaja hoofdstuk 19, vers 24 en 25, staat:

Op die dag zal Israël de derde zijn naast Egypte en Assyrië, een zegen in het midden van de aarde. Want de HEERE van de legermachten zal hen zegenen met de woorden: Gezegend zij Mijn volk Egypte, het werk van Mijn handen Assyrië, en Mijn eigendom Israël!

JESAJA 19:24-25

Toen we dat bespraken, heb ik gezegd dat Egypte en Assyrië werden gebruikt als zinnebeelden van de heidenen in het algemeen. Vooral in dit geval van heidenen die vijanden van Israël waren geweest, omdat Israël een tijd in slavernij in Egypte had doorgebracht en het noordelijke koninkrijk door Assyrië was vernietigd, en een groot deel van Juda ook. Daarom staan Assyrië en Egypte voor heidenen die in een vijandige verhouding tot Israël hadden gestaan. Er zijn nog andere plaatsen in Jesaja waar Assyrië op die manier wordt gebruikt.

Micha gebruikt Assyrië kennelijk ook op die manier als een type. In Micha 5:5, nadat er over de komst van de Messias is gesproken, staat:

Hij zal Vrede zijn. Wanneer Assur in ons land zal komen en wanneer hij onze paleizen zal betreden, zullen wij tegen hem zeven herders doen opstaan en acht vorsten uit de mensen.

MICHA 5:4

Nu is 'Hij' God. Het gaat hier heel duidelijk om de bevrijding van Gods volk van hun vijanden. Maar het kan niet letterlijk de Assyriër zijn, want in vers 2 tot en met 4 wordt Jezus beschreven. In vers 2 werd Hij in Bethlehem geboren, en in vers 4 weidt Hij Zijn schapen, de gemeente. Daarom kan de Assyriër niet letterlijk Assyrië zijn, want nadat Jezus was gekomen, waren er geen Assyriërs meer over. Ze waren een uitgestorven volk. Er waren Romeinen, en er waren andere heidenen. Ik zou je willen voorhouden dat de Assyriër in deze passages in Micha een verwijzing is naar de vijanden van de gemeente of de heidenen in het algemeen, de heidense wereld. Deze passages volgen immers op de verwijzing naar de Messias Die komt en Zijn schapen weidt. En het gaat erom hoe God hen in het gelijk zal stellen en de gemeente zal bewaren voor hun heidense vijanden.

8

Vruchteloos Israël en goddeloze doornstruiken

Het beeld van Israël als een onvruchtbare wijngaard kennen we uit Jesaja, vooral uit Jesaja 5. Jesaja 5, vers 1 tot en met 7, spreekt over de wijngaard van de Heere als Israël, en:

Ik wil graag voor mijn Beminde zingen, een lied van mijn Geliefde over Zijn wijngaard. Mijn Beminde had een wijngaard op een vruchtbare heuvel. Hij spitte hem om en zuiverde hem van stenen, Hij beplante hem met edele wijnstokken. In het midden ervan bouwde Hij een toren, en hakte ook een perskuip daarin uit. Hij verwachtte dat hij goede druiven zou voortbrengen, maar hij bracht stinkende druiven voort. Nu dan, inwoners van Jeruzalem en mannen van Juda, oordeel toch tussen Mij en Mijn wijngaard. Wat is er nog meer te doen aan Mijn wijngaard, dan wat Ik eraan gedaan heb? Waarom heb Ik verwacht dat hij goede druiven zou voortbrengen, terwijl hij slechts stinkende druiven voortbracht? Nu dan, Ik wil u graag bekendmaken wat Ik met Mijn wijngaard ga doen: Ik zal zijn omheining wegnemen, zodat hij verwoest zal worden; Ik zal een bres slaan in zijn muur, zodat hij vertrapt zal worden. Ik zal er een wildernis van maken. Hij zal niet gesnoeid worden of geschoffeld, maar dorens en distels zullen er opschieten. En Ik zal de wolken gebieden geen regen erop te laten neerkomen. Want de wijngaard van de HEERE van de legermachten is het huis van Israël, en de mannen van Juda zijn Zijn lievelingsplant. Hij verwachtte goed bestuur, maar zie, het werd bloedbestuur, gerechtigheid, maar zie, het werd geschreeuw.

JESAJA 5:1-7

Hij gaf de wijngaard alle gunstige omstandigheden om vrucht te dragen, maar dat gebeurde niet. Recht en gerechtigheid waren de vruchten die Hij zocht, maar Hij kreeg ze niet.

Micha gebruikt hetzelfde beeld in Micha 7:1 en 2, of zinspeelt in elk geval op een soortgelijk beeld. Micha 7:1 en 2 zegt:

Wee mij, want het is mij vergaan als na de inzameling van de zomervruchten, als na de nalezing van de wijnoogst: er is geen tros om te eten. Mijn ziel verlangt naar vroege vijgen. Een goedertieren mens is verdwenen uit het land en een oprechte onder de mensen is er niet. Zij loeren allen op bloed, zij jagen op elkaar met een net.

MICHA 7:1-2

Let erop: hij is druiven aan het verzamelen, op zoek naar rechtvaardige mensen en trouwe mensen, maar hij kan ze niet vinden. Het is alsof er geen trossen aan deze wijngaard hangen. Deze wijngaard brengt geen vrucht voort, en de vrucht die hij zoekt, bestaat uit trouwe mensen en oprechte mensen. Dit lijkt heel sterk op Jesaja's gelijkenis van de wijngaard in Jesaja 5.

In veel passages in Jesaja zag je nog iets anders: hij spreekt vaak over de woestijn die in een tuin wordt veranderd. Ik heb nu maar één passage gevonden, maar ik herinner me dat we er heel wat tegenkwamen toen we het boek doornamen. En in die passages waarin hij dat doet, en dat zijn er veel in Jesaja, spreekt hij vaak over de goddelozen als doornstruiken en distels die verbrand zullen worden. De rechtvaardigen zijn als:

om aangaande de treurenden van Sion te beschikken dat hun gegeven zal worden sieraad in plaats van as, vreugdeolie in plaats van rouw, een lofgewaad in plaats van een benauwde geest, opdat zij genoemd worden eiken van de gerechtigheid, een planting door de HEERE, om Hem te verheerlijken.

JESAJA 61:3

Enzovoort, in tegenstelling tot de doornstruiken en distels die geen vrucht dragen. Doornstruiken en distels zijn waardeloos, onvruchtbaar onkruid, terwijl Zijn volk wordt vergeleken met bomen die vrucht dragen.

Ook Micha gebruikt minstens één keer dit beeld van de goddelozen als doornstruiken en distels. In Micha 7:4 staat over de goddelozen:

De beste van hen is als een doornstruik, de oprechtste erger dan een doornhaag. De dag van uw wachters is gekomen, de dag van uw vergelding. Nu zal er bij hen ontreddering zijn.

MICHA 7:4

Dus de vergelijking van de goddelozen, zelfs de besten onder hen, met doornstruiken of distels lijkt heel sterk op Jesaja's gebruik van soortgelijke beelden.

9

De nieuwe uittocht: bevrijding van zonde

Verder was er iets dat we bij het doornemen van het boek Jesaja vaak tegenkwamen: het idee van een nieuwe uittocht. God zou Zijn volk opnieuw bevrijden op een manier die vergelijkbaar zou zijn met de uittocht in de tijd van Mozes. Maar de uittocht waarover Jesaja spreekt, was natuurlijk een geestelijke uittocht. Het zou een bevrijding van Zijn volk zijn uit de slavernij van de zonde, niet uit de slavernij van Egypte.

We zagen dat bijvoorbeeld in Jesaja 11, vers 15 en 16. Jesaja 11, vers 15 en 16:

Dan zal de HEERE de inham van de zee van Egypte met de ban slaan, en Hij zal Zijn hand opheffen tegen de rivier de Eufraat door Zijn sterke wind. Hij zal haar uiteenslaan in zeven stromen, en maken dat men er met zijn schoenen doorheen kan gaan. Er zal een gebaande weg zijn voor het overblijfsel van Zijn volk, die overgebleven zal zijn in Assyrië, zoals het met Israël gebeurde op de dag dat het wegtrok uit het land Egypte.

JESAJA 11:15-16

Hij spreekt hier dus over een bevrijding die Hij tot stand zal brengen en die zal lijken op de keer dat Hij hen uit Egypte leidde, op de uittocht. Met andere woorden, Hij zegt dat het zal zijn alsof Hij de rivier en haar zeven stromen slaat en drooglegt, zodat ze met droge voeten kunnen oversteken. Precies de bewoordingen uit Exodus, dat de Joden met droge voeten door de Rode Zee trokken, enzovoort. Maar hier gaat het natuurlijk in geestelijke zin over de uittocht die Jezus door Zijn dood en opstanding tot stand heeft gebracht.

Micha gebruikt dezelfde beeldspraak. Jesaja gebruikt die trouwens vaak. Toen we Jesaja doornamen, hadden we vaak gelegenheid om erop te wijzen hoe Jesaja ons behoud, dat wij als christenen kennen, vergeleek met de bevrijding van de Joden uit Egypte. Micha doet hetzelfde. In Micha 7:15, waar hij het heeft over het Koninkrijk van de Messias in het messiaanse tijdperk, het huidige tijdperk zoals ik het begrijp, zegt hij:

Als in de dagen toen u uit het land Egypte trok, zal Ik het wonderen doen zien.

MICHA 7:15

Hij vergelijkt dit behoud door de Messias dus met de dagen waarin Hij hen uit Egypte leidde.

Evenzo zegt hij in vers 19:

Hij zal Zich weer over ons ontfermen, Hij zal onze ongerechtigheden vertrappen, ja, U zult al hun zonden werpen in de diepten van de zee.

MICHA 7:19

Opnieuw, zoals Hij dat deed toen Hij hen uit Egypte leidde. Met andere woorden, God zal deze ontferming en bevrijding een tweede keer tot uitdrukking brengen.

Bij de uittocht zorgde God ervoor dat de Egyptische soldaten in de diepten van de zee werden geworpen. Zij waren degenen die werden onderworpen. De vijanden van de Joden ten tijde van de uittocht waren de Egyptenaren. God onderwierp de Egyptenaren en wierp hen in de diepten van de Rode Zee, en daar stierven ze. Maar de tweede uittocht zal geestelijk zijn. Het zullen geen Egyptenaren zijn. Het zullen zelfs geen Assyriërs, Babyloniërs of Romeinen zijn. Het zullen onze ongerechtigheden zijn.

Dat vertelt ons opnieuw dat de tweede uittocht, de geestelijke uittocht, een geestelijke is: een bevrijding uit de slavernij van de zonde en niet uit menselijke onderdrukking. We vinden die beeldspraak van de uittocht dus bij Micha, net zoals bij Jesaja.

Dit zijn de voornaamste dingen die ik heb gevonden. Ik heb ze opgediept toen ik Micha opnieuw las en ze op een rij gezet, omdat ik dacht dat je daar iets aan zou hebben. Er zijn andere thema's die we bij Jesaja vinden en die ook bij Micha voorkomen. Maar die zijn wat algemener, het soort dingen waar alle profeten over spreken, zoals klachten over de dronkenschap van mensen, hun hoogmoed, hun afgoderij en dat soort dingen. Jesaja heeft daar veel van, Micha heeft daar veel van, maar dat geldt ook voor veel andere profeten. Ik probeerde vooral te wijzen op de beelden die Jesaja bekend heeft gemaakt en die Micha blijkbaar ook graag gebruikte, of hij nu door Jesaja beïnvloed was of niet. Hij had duidelijk enkele van dezelfde thema's, of manieren om thema's te verwoorden, als Jesaja.

10

Micha's naam: wie is als de HEERE

Iets anders over de stijl van het boek Micha waar ik op wil wijzen, is dat hij op een paar plaatsen graag woordspelingen gebruikt. Woordspelingen met Hebreeuwse woorden, natuurlijk. In het Engels komt dat niet zo naar voren, en daarom zou je het niet opmerken als je alleen een Engelse vertaling leest. Maar in het Hebreeuws zijn er enkele woorden waarmee hij graag speelt.

Een daarvan is zijn eigen naam. De naam Micha betekent: 'Wie is als Jehovah?' De naam Michaël, die duidelijk op Micha lijkt, betekent: 'Wie is als God?' Want El is God. Maar de A-H aan het einde van de Engelse naam Micah is een verkorting van Jehovah. Michaël betekent dus: 'Wie is als God?' Micha betekent: 'Wie is als Jehovah?' En in hoofdstuk 7 van Micha, vers 18, zegt hij:

Wie is een God als U, Die de ongerechtigheid vergeeft, Die voorbijgaat aan de overtreding van het overblijfsel van Zijn eigendom? Hij zal niet voor eeuwig vasthouden aan Zijn toorn, want Hij vindt vreugde in goedertierenheid.

MICHA 7:18

In zekere zin is deze vraag nog een onderdeel van het uittochtmotief dat hij gebruikt. Want toen de Joden uit Egypte kwamen en ze het lied van Mozes zongen in Exodus hoofdstuk 15, luidde een gedeelte van dat lied in Exodus 15:11:

Wie is als U onder de goden, HEERE? Wie is als U, verheerlijkt in heiligheid, ontzagwekkend in lofzangen, U Die wonderen doet?

EXODUS 15:11

Daar wordt de retorische vraag gesteld: wie is als God? Micha stelde dezelfde vraag:

Wie is er een God zoals U?

En dat is eigenlijk een woordspeling op zijn eigen naam, want zijn naam betekent: ‘Wie is als Jehovah?’

11

Woordspelingen met de steden van Juda

Een andere plaats waar hij een uitgebreide woordspeling gebruikt, vinden we in hoofdstuk 1, vers 10 tot en met 15. Hier staat een lijst met verschillende steden. De meeste daarvan zijn ons onbekend. Het zijn allemaal steden in Juda, en het gaat allemaal om steden die de Assyriërs onder Sanherib in Juda zouden veroveren. Het zijn steden in Juda. Sanherib veroverde 46 steden in Juda. Ze worden hier niet allemaal genoemd, maar sommige wel. Laat ik je de passage voorlezen, vers 10 tot en met 15.

Maak het niet bekend in Gath, ween niet zo jammerlijk, wentel u in het stof in Beth-le-Afra. Trek voorbij, bewoonster van Safir, in schandelijke naaktheid. De bewoonster van Zaānan gaat niet naar buiten, rouw is in Beth-Haëzel; Hij neemt Zijn steun van u weg. Ja, de bewoonster van Maroth is ziek vanwege het goede, want kwaad is afgedaald van de HEERE tot aan de poort van Jeruzalem. Span de snelle paarden voor de wagen, bewoonster van Lachis. Die is het begin van de zonde voor de dochter van Sion, want in u zijn de overtredingen van Israël gevonden. Geef daarom afscheidsgeschenken aan Moreset-Gath. De huizen van Achzib blijken onbetrouwbaar voor de koningen van Israël. Opnieuw breng Ik een bezetter over u, bewoonster van Maresa. Hij zal komen tot aan Adullam, de luister van Israël.

MICHA 1:10-15

Moreset-Gath, genoemd in vers 14, is eigenlijk Micha's eigen woonplaats.

Daar worden wij niet veel wijzer van. Het is heel duidelijk dat hij onheil, of op zijn minst ellende, aankondigt over deze steden die worden genoemd. Maar in het Hebreeuws zit er bij vrijwel al die namen een woordspeling in. Ik heb het in de aantekeningen gezet, omdat ik niet verwachtte dat je dit allemaal zou kunnen volgen en opschrijven alleen doordat ik het vertelde.

Maar Gath:

Vertel het niet in Gat.

Het woord Gath klinkt precies als het Hebreeuwse woord voor vertellen. Sommigen zouden dit dus opvatten als: ‘Vertel het niet in Vertelstad.’

Beth-le-Afra betekent in het Hebreeuws huis van stof. Dus hij zegt:

Rol door het stof in het huis van stof.

Zoals iemand die stof op zijn hoofd gooit wanneer hij rouwt. Als je door het stof rolt, rouw je nog veel sterker. Een beetje stof op je hoofd gooien is één ding. Op de grond gaan liggen en je erin wentelen is nog iets anders. Maar het gaat erom dat de naam van deze stad huis van stof betekent. Daarom gebruikt hij die uitspraak:

wentel u in het stof in Beth-le-Afra.

MICHA 1:10

Huis van stof.

In vers 11 zegt hij:

Trek naakt en beschaamd voorbij, Safir.

Shaphir betekent aangenaam of mooi, waarschijnlijk zoiets als goed gekleed, uitgedost en versierd, enzovoort. Maar in plaats van versierd en mooi te zijn, verkeert Safir in naakte schande.

Zanan klinkt als het Hebreeuwse woord voor naar buiten komen. Het Hebreeuwse woord voor naar buiten komen klinkt heel erg als de naam van deze stad, Zanan. Dus hij zegt:

De inwoner van Zaānan komt niet naar buiten.

Beth-ezel betekent huis dat dichtbij is, of buur, of nabij huis. Het heeft te maken met een huis dat vlakbij staat. Dus het nabije huis, Beth-ezel, zal worden weggenomen. Het zal niet meer dichtbij zijn. Dat wordt hier bedoeld.

[Vertalersnoot: de spreker gebruikt hier de formulering ‘Beth-ezel wordt van u weggenomen’. De HSV heeft: ‘Hij neemt Zijn steun van u weg.’]

In vers 12:

Ja, de bewoonster van Maroth is ziek vanwege het goede,
want kwaad is afgedaald van de HEERE tot aan de poort
van Jeruzalem.

MICHA 1:12

De spreker bespreekt hier het Engelse woord ‘pined’, dat in zijn vertaling staat waar de HSV ‘is ziek’ heeft. Volgens hem betekent het onderliggende Hebreeuwse woord letterlijk ‘was ziek’. Het woord Merath klinkt als het Hebreeuwse woord Marah. Dat ken je waarschijnlijk wel, want er was een plaats die Marah heette. Dat was de plaats waar de Joden bitter water dronken en Mozes het zoet maakte door een boom in het water te gooien, toen ze uit Egypte kwamen, in Exodus 15. De plaats werd Marah genoemd omdat het bitter betekent.

Maar je herinnert je misschien dat van Mozes wordt gezegd dat hij bij Marah het bittere water genas door die boom erin te gooien. En God beschreef Zichzelf daar als de HEERE Die hen geneest. Marah heeft dus niet alleen met bitterheid te maken, maar met een bitterheid die door ziekte wordt veroorzaakt. Wanneer hier staat:

‘De inwoner van Maroth was ziek’, dan is dat een woordspeling op de klank van die naam, die lijkt op de naam Marah, die ziek of bitter kan betekenen.

In vers 13:

Span de snelle paarden voor de wagen, bewoonster van Lachis.
Die is het begin van de zonde voor de dochter van Sion, want in u
zijn de overtredingen van Israël gevonden.

MICHA 1:13

Lachis klinkt als de Hebreeuwse term voor span, zoals een span paarden of rossen. Het Hebreeuwse woord voor rossen of een span paarden klinkt als Lachis. Daarom zegt hij:

Span de snelle paarden voor de wagen, bewoonster van Lachis.

MICHA 1:13

alsof ze ten strijde moeten trekken om zich te verdedigen. Maar de gedachte is natuurlijk dat ze zullen verliezen.

Vers 14:

Geef geschenken aan Moreset-Gat.

Moreseth Gath betekent bezit van Gath. Geef dus geschenken aan het bezit, of de aanwezigheid, van Gath.

Achzib betekent bedrog of een leugen.

Vers 15:

Opnieuw breng Ik een bezetter over u, bewoonster van Maresa.
Hij zal komen tot aan Adullam, de luister van Israël.

MICHA 1:15

Mereshah betekent erfenis in het Hebreeuws. Er wordt dus een erfgenaam naar de erfenis gebracht.

[Vertalersnoot: de spreker leest hier ‘erfgenaam’, waar de HSV ‘bezetter’ heeft. Daarop berust deze woordspeling.] Die erfgenaam zou de Assyriër zijn die het zal veroveren en verkrijgen en erven. Maar de veroveraar een erfgenaam noemen is een woordspeling op het feit dat de naam van de stad een erfenis betekent. Een erfgenaam is iemand die een erfenis ontvangt.

Dit zijn de voornaamste woordspelingen die in deze passage voorkomen. Ze gaan volledig verloren voor Engelstalige mensen die een Engelse Bijbel lezen, maar de oorspronkelijke Hebreeuwse luisteraars zouden ze natuurlijk onmiddellijk begrijpen.

12

De invloed van Micha op latere Bijbelboeken

We hebben nog een paar andere dingen te bespreken, en daarna wil ik het boek Micha vers voor vers doornemen, maar niet heel uitvoerig. Wat de betekenis van het boek Micha betreft: hoewel het een klein boek is en we het een kleine profeet noemen, heeft het eigenlijk behoorlijk wat invloed gehad op andere gedeelten van de Schrift.

We lezen bijvoorbeeld in Jeremia 26:18 dat de mensen van Juda zich honderd jaar na de tijd van Micha zijn profetie herinnerden en die zelfs konden citeren. Dat deden ze toen Jeremia vervolgd werd en sommigen hem wilden doden. Enkele van zijn medestanders kwamen hem te hulp en citeerden Micha om Jeremia in feite te verdedigen.

Het gedeelte in Jeremia staat in Jeremia 26, vanaf vers 17. Er staat:

Ook stonden er mannen op uit de oudsten van het land. Zij zeiden tegen heel het verzamelde volk: Micha uit Moreset heeft in de dagen van Hizkia, koning van Juda, geprofeteerd. Hij zei tegen heel het volk van Juda: Zo zegt de HEERE van de legermachten: Sion zal als een akker omgeploegd worden, Jeruzalem zal tot puinhopen worden en de berg van dit huis tot hoogten in het woud. Hebben Hizkia, de koning van Juda, en heel Juda hem ooit ter dood laten brengen? Vreesde hij niet de HEERE? Trachtte hij niet het aangezicht van de HEERE gunstig te stemmen, zodat het de HEERE berouwde over het kwaad dat Hij over hen uitgesproken had? Wij zijn bezig onszelf een groot kwaad aan te doen!

JEREMIA 26:17-19

Ze voeren aan dat ze Jeremia niet ter dood moeten brengen, want Micha zei tenslotte soortgelijke dingen als Jeremia. Micha zei die tijdens de regering van Hizkia, en Hizkia heeft hem niet ter dood gebracht. Waarom zouden wij deze man dan ter dood brengen? Dat is in feite wat ze zeggen. Maar dit was honderd jaar na de tijd van Micha. Jeremia leefde een eeuw later, en toch waren de woorden van Micha zo bekend bij de mensen dat ze die zomaar uit hun hoofd konden citeren. Ze citeerden Micha hoofdstuk 3, vers 12. Dus hoewel het een klein boek is, was het zelfs een eeuw na zijn tijd nog een bekend boek onder de Joden. Zelfs in een tijd waarin de Joden behoorlijk afvallig waren, waren er nog mensen die zich de profetie van Micha herinnerden.

Ik heb al gewezen op de manier waarop Micha hoofdstuk 4, vers 1 tot en met 3, lijkt op Jesaja hoofdstuk 2. Ik zei dat Micha waarschijnlijk bekend was met Jesaja. Het is mogelijk dat Jesaja bekend was met Micha en dat de invloed andersom werkte, maar dat lijkt niet waarschijnlijk. Jesaja heeft dit gedeelte bijvoorbeeld in zijn vroegste hoofdstukken staan, die mogelijk tijdens de regering van Uzzia zijn geschreven. Micha profeteerde nog niet tijdens de regering van Uzzia. Je herinnert je misschien dat Jesaja

6, vers 1, spreekt over de dood van Uzzia. Dat doet vermoeden dat de inhoud van de eerste vijf hoofdstukken van Jesaja vóór de dood van Uzzia geschreven kan zijn. Dat is precies waar dit gedeelte in Jesaja staat, in de vroegste hoofdstukken. Dus aangezien Micha nog niet profeteerde tijdens de regering van Uzzia, maar pas tijdens de regering van de volgende koning, Jotham, was Jesaja waarschijnlijk eerder.

Micha 5:2 is een van de meest expliciete profetieën over de Messias. Er wordt specifiek vermeld dat Hij in Bethlehem geboren zou worden, net als David, Zijn voorganger. Het wordt in Mattheüs 2:6 geciteerd door de schriftgeleerden en overpriesters wanneer Herodes hen raadpleegt. Je herinnert je dat de wijzen bij Herodes kwamen en zeiden:

en zeiden: Waar is de Koning van de Joden die geboren is? Want wij hebben Zijn ster in het oosten gezien en zijn gekomen om Hem te aanbidden.

MATTHEÛS 2:2

Herodes raadpleegde de overpriesters en de schriftgeleerden, en zij vertelden hem dat Hij in Bethlehem geboren zou worden. Daarbij citeerden ze Micha 5:2. Dat was ongeveer zevenhonderd jaar na de tijd van Micha. Dus opnieuw had zijn profetie nog steeds invloed en was die nog steeds bekend. De Joden lazen Micha nog steeds, zelfs zevenhonderd jaar na zijn tijd.

13

Jezus citeert Micha over verdeeldheid thuis

Wat het boek Micha misschien wel de meeste eer verleent, is dat Jezus uit het boek Micha citeerde, al deed Hij dat op een manier die wat ongewoon lijkt. Hij citeerde Micha 7:6. In Micha 7:6 staat:

Want de zoon maakt de vader te schande, de dochter staat op tegen haar moeder, de schoondochter tegen haar schoonmoeder: iemands vijanden zijn zijn eigen huisgenoten.

MICHA 7:6

Nu profeteert Micha daar helemaal niets. Hij beschrijft zijn eigen tijd. Hij beschrijft hoe verraderlijk de mensen over het algemeen waren en hoe niemand te vertrouwen was. Zelfs familieleden verraadden elkaar. Toch citeerde Jezus daaruit in Mattheüs hoofdstuk 10, toen Hij de twaalf met een opdracht uitzond. Hij vertelde hun dat ze vervolgd zouden worden en dat er vanwege Hem verdeeldheid zou ontstaan. Mensen van wie ze gedacht zouden hebben dat die aan hun kant stonden, zouden tegen hen zijn, zelfs familieleden. Dus in Mattheüs 10, vers 35 en 36, zegt Jezus:

Want Ik ben gekomen om tweedracht te brengen tussen een man en zijn vader, en tussen een dochter en haar moeder, en tussen een schoondochter en haar schoonmoeder; en iemands huisgenoten zullen zijn vijanden zijn.

MATTHEÛS 10:35-36

Hij citeert in feite Micha, maar wat Hij doet, is het in de toekomstige tijd zetten. Micha zei het in de tegenwoordige tijd:

De vijanden van een man zijn zijn eigen huisgenoten.

Micha zegt in feite dat het hele land zo verraderlijk is, dat er geen trouw is. Slechts een paar verzen eerder, in Micha 7:2, zei hij:

Een goedertieren mens is verdwenen uit het land en een oprechte onder de mensen is er niet. Zij loeren allen op bloed, zij jagen op elkaar met een net.

MICHA 7:2

Er is geen loyaliteit, er is geen samenhang binnen de familie. Familieleden zullen andere familieleden verraden. Zo ging het eraan toe onder de mensen in de dagen van Micha. Jezus vertelde Zijn discipelen dat zij konden verwachten dat het voor hen ook zo zou zijn, wanneer ze voor Hem uitkomen in een vijandige wereld. Dat stond in Mattheüs 10:35-36.

14

De opbouw van de drie godsspraken

Nu wil ik je graag een overzicht van het boek geven, en daarna wil ik samen met jullie het boek doornemen. Ik hoop het hele boek te lezen, al zal ik niet bij elk vers commentaar geven. Het is niet erg lang. Maar laat me eerst vertellen hoe het is opgebouwd, hoe het is ingedeeld.

Er staan in wezen drie profetieën in het boek, en elk daarvan eindigt met het messiaanse tijdperk. Dat lijkt weer een beetje op Jesaja. Jesaja doorliep in zijn profetie telkens een cyclus waarin hij sprak over Gods klachten over het volk. Daarna sprak hij over het oordeel dat over hen zou komen. Hij sprak erover dat een overblijfsel van hen bewaard zou blijven, en van daaruit ging hij dan over op een bespreking van het Koninkrijk van de Messias. Daarmee kwam het tot een hoogtepunt, en later begon de cyclus weer opnieuw. Jesaja deed dit van tijd tot tijd. Zo zijn de profetieën van Micha ook. Het zijn er drie. De eerste staat in hoofdstuk 1 en 2. De eerste profetie is Micha hoofdstuk 1 en 2. De tweede is hoofdstuk 3 tot en met 5. Micha hoofdstuk 3, 4 en 5 is de tweede profetie. En de derde profetie is hoofdstuk 6 en 7. De reden waarom we dit afzonderlijke profetieën noemen, is dat er op elk van die plaatsen, hoofdstuk 1, hoofdstuk 3 en hoofdstuk 6, een nieuw begin is, iets nieuws. Hoofdstuk 1 is heel duidelijk het begin van een profetie, het begin van het woord van de HEERE dat tot Micha kwam. In hoofdstuk 3, vers 1 staat:

Toen zei ik: Luister toch, hoofden van Jakob en leiders van het huis van Israël, behoort u niet het recht te kennen?

MICHA 3:1

Vanaf hoofdstuk 1, vers 2 tot en met hoofdstuk 2, vers 13 heeft vrijwel alles tussen aanhalingstekens gestaan. God is aan het woord geweest. Maar dan neemt in hoofdstuk 3, vers 1 de profeet het woord en zegt:

En ik zei, alsof hij een nieuwe godsspraak inleidt die hij bij een andere gelegenheid heeft uitgesproken. Daarmee is hoofdstuk 3, vers 1 het begin van een andere godsspraak of een andere profetie. Die loopt zonder onderbreking door tot en met

hoofdstuk 5. Vervolgens zegt hoofdstuk 6, waarmee de derde profetie begint:

Luister toch naar wat de HEERE zegt:

MICHA 6:1

waarmee een andere godsspraak begint.

We hebben dus drie afzonderlijke godsspraken. Elk daarvan wordt op deze manier ingeleid, door een onderbreking in de godsspraak, doordat hij zegt:

En ik zei, of:

De Heer zegt, of:

Luister naar wat de Heer zegt, of iets dergelijks. Maar na die paar uitspraken is het meestal gewoon één lange godsspraak van God. Deze drie profetieën vormen samen een logische voortgang in de gedachtegang. De eerste profetie is tegen Israël, het noordelijke koninkrijk. De tweede is tegen Juda, het zuidelijke koninkrijk. De derde is tegen Jeruzalem, de hoofdstad van het zuidelijke koninkrijk. Het gaat dus van een godsspraak tegen Israël naar een godsspraak tegen Juda, naar een godsspraak tegen de hoofdstad van Juda, Jeruzalem.

Het begint zoals Amos begint, door dingen te profeteren tegen het verst verwijderde land en dan steeds dichterbij huis te komen. Amos deed dit met Israël. Hij profeteerde tegen Moab en Edom en de Filistijnen enzovoort, en vervolgens tegen Juda. En dan komt hij uiteindelijk bij Israël zelf uit, zijn eigen volk. Zo begint Micha met profeteren tegen Israël, dan tegen Juda en dan tegen zijn eigen hoofdstad, Jeruzalem.

Elk van deze profetieën geeft Gods aanklacht tegen degenen tot wie Hij Zich richt. Gods aanklacht tegen Israël wordt in hoofdstuk 1 en 2 gevolgd door een korte verwijzing naar het messiaanse tijdperk. De eerste profetie is namelijk als volgt ingedeeld. Hoofdstuk 1, vers 1 tot en met 5 is een inleidende aankondiging dat God van plan is Israël en Juda te oordelen, hen voor het gerecht te brengen. Daarna vertelt hoofdstuk 1, vers 6 tot en met 16 hoe Assyrië door God gebruikt zal worden om Samaria te verwoesten, dat is de hoofdstad van het noordelijke koninkrijk, en om Juda in moeilijkheden te brengen.

In hoofdstuk 2, vers 1 tot en met 5 brengt God Zijn aanklacht in tegen de leiders van Israël, het noordelijke koninkrijk, en in vers 6 tot en met 11 tegen de valse profeten van Israël. Hoofdstuk 2, vers 1 tot en met 5 is tegen de leiders van Israël, en vers 6 tot en met 11 tegen de valse profeten van Israël. Dan geven de laatste twee verzen een glimp van het messiaanse tijdperk, en daarmee wordt die godsspraak afgesloten. Hoofdstuk 2, vers 12 tot en met 13 gaat over het Koninkrijk van de Messias en het herstel van het overblijfsel.

Dan begint de tweede profetie, en net als in de eerste richt hij zich eerst tot de leiders en daarna tot de valse profeten, maar deze keer zijn het die van Juda. In hoofdstuk 3, vers 1 tot en met 4 brengt hij zijn aanklacht in tegen de leiders van Juda, en in hoofdstuk 3, vers 5 tot en met 12 tegen de valse profeten van Juda. Hij klaagt dus in deze afzonderlijke godsspraken de leiders en de valse profeten van Israël en van Juda aan. En zoals de eerste godsspraak eindigde met een glimp van het messiaanse tijdperk, zo doet de tweede dat ook in hoofdstuk 4 en 5. Een veel langere glimp, twee hoofdstukken lang, gewijd aan een beschrijving van het tijdperk van de Messias.

Dan is de derde profetie tegen Jeruzalem, en dat zijn hoofdstuk 6 en 7. In hoofdstuk 6, vers 1 tot en met hoofdstuk 7, vers 13 brengt hij zijn aanklacht tegen Jeruzalem naar voren, datgene waarover hij ontstemd is. Daarna gaan de laatste verzen, hoofdstuk 7, vers 14 tot en met 20, opnieuw over het messiaanse tijdperk. De profeet bidt om de komst van dit tijdperk van de Messias. Zo verloopt de cyclus dus.

15

De datering van Micha's profetieën

De eerste twee hoofdstukken zijn vóór 722 voor Christus geschreven. Dat weten we omdat hij voorspelt wat Assyrië met Israël zal doen. Samaria, de hoofdstad van Israël, werd in 722 door Assyrië verpletterd. Dus we weten dat die eerste twee hoofdstukken vóór dat jaar zijn geschreven. De tweede profetie, hoofdstuk 3 tot en met 5, is echter waarschijnlijk uitgesproken na de val van Samaria in 722. We weten bijvoorbeeld dat die profetie tijdens de regering van Hizkia werd uitgesproken. Maar dat kan vóór of na de val van Samaria zijn geweest, want die vond plaats tijdens de regering van Hizkia.

Maar dat dit in het latere deel van Hizkia's regering was, lijkt duidelijk uit het feit dat Juda wordt aangesproken, terwijl het toch Jakob en Israël wordt genoemd. Toen er nog twee koninkrijken waren, was Israël onderscheiden van Juda. Maar toen het volk Israël, het noordelijke koninkrijk, viel en alleen Juda overbleef, werd naast Juda en Jakob ook de naam Israël voor dat ene overgebleven koninkrijk gebruikt. Het gebruik van de woorden Israël en Jakob om naar Juda te verwijzen in hoofdstuk 3 tot en met 5, doet dus vermoeden dat deze hoofdstukken zijn geschreven toen er geen noordelijk koninkrijk met die naam meer bestond. Hoe weten we dat hoofdstuk 3 tot Juda was gericht? In vers 10 spreekt hij over degenen:

die Sion bouwen met bloed en Jeruzalem met onrecht.

MICHA 3:10

Sion is natuurlijk Jeruzalem. Hij heeft het dus over de mensen die de stad Jeruzalem opbouwen. Dat zou beslist het zuidelijke koninkrijk zijn dat dit deed.

Hoe weten we dat dit tijdens de regering van Hizkia was? Omdat we in Micha 3:12 het vers hebben dat we zojuist in Jeremia 26 geciteerd hebben gelezen. Je herinnert je dat de mensen die Jeremia verdedigden in Jeremia 26 Micha 3:12 aanhaalden en zeiden:

Micha uit Moreshet heeft in de dagen van Hizkia, koning van Juda, geprofeteerd.

JEREMIA 26:18

Het boek Micha vertelt ons niet dat dit in de dagen van Hizkia was, maar Jeremia 26:18 vertelt ons wel dat dit tijdens de regering van Hizkia was. En de laatste profetie was waarschijnlijk ook na de val van Samaria. We weten niet hoe laat. Het zal waarschijnlijk heel laat in de dagen van Hizkia zijn geweest. Dat geeft je dus enig idee van de datering.

16

Micha spreekt tot Samaria en Jeruzalem

Nu wil ik het boek vluchtig doornemen. Ik zal niet op elk punt commentaar geven, en op sommige punten die we zullen lezen, heb ik al wat commentaar gegeven. Maar er zijn enkele afzonderlijke punten die ik wil bespreken, die niet aan bod kwamen onder een van de onderwerpen die we hebben doorgenomen.

Micha 1:1:

Het woord van de HEERE dat kwam tot Micha uit Moreshet, in de dagen van Jotham, Achaz en Jehizkia, de koningen van Juda, en dat hij gezien heeft over Samaria en Jeruzalem.

MICHA 1:1

Micha was een profeet van het zuidelijke koninkrijk, zoals ik al zei, en het grootste deel van zijn profetie is tegen Juda gericht. Maar die is ook gericht tegen Samaria, het noordelijke koninkrijk. Terwijl Hosea en Amos hun profetieën bijna volledig tegen het noordelijke koninkrijk richtten, profeteerde Micha tegen het noordelijke en het zuidelijke koninkrijk. Vooral tegen het zuidelijke, maar de eerste twee hoofdstukken zijn tegen het noordelijke koninkrijk gericht. Hij profeteerde tegen beide huizen van Israël tijdens de regeringen van Jotham, Achaz en Hizkia.

Jotham was een goede koning, Achaz was een slechte, Hizkia was een goede koning. Een deel van de tijd waarin Micha profeteerde, regeerden er dus goede koningen. Maar dat betekent niet dat er geen grote zonden in de samenleving waren. Zelfs tijdens de regeringen van de betere koningen was de samenleving in veel gevallen behoorlijk verdorven.

Vers 2:

Luister, volken, allemaal! Sla er acht op, aarde, met al wat u bevat! En laat de Heere HEERE Getuige tegen u zijn, de Heere, uit Zijn heilige tempel. Want zie, de HEERE komt uit Zijn woonplaats, Hij daalt af en treedt op de hoogten van de aarde. De bergen smelten onder Hem weg, de dalen splijten als was voor het vuur, als water dat langs een helling vloeit. Dit alles is om de overtreding van Jakob en om de zonden van het huis van Israël. Wie is de overtreding van Jakob? Is het niet Samaria? En wie zijn de offerhoogten van Juda? Is het niet Jeruzalem? Daarom maak Ik van Samaria een puinhoop in het veld, een plek voor het planten van een wijngaard. Ik stort haar stenen in het dal, en haar fundamenten leg Ik bloot. En al haar beelden worden verbrijzeld, en al haar hoerenloon wordt met vuur verbrand, van al haar afgoden maak Ik een woestenij, want met hoerenloon heeft zij ze bijeengebracht en tot hoerenloon keren ze terug.

MICHA 1:2-7

17

Gods neerdalen als oordeel over Samaria

In vers 3 staat:

God komt uit Zijn verblijfplaats. Dit is een van de plaatsen waar we lezen dat God neerdaalt, dat God komt, dat de Heere komt, terwijl het duidelijk niet gaat over een lichamelijke komst van God of van Jezus naar de aarde. Ik heb je eerder gewezen op de plaatsen in zowel het Oude als het Nieuwe Testament die over de komst van de Heere lijken te spreken, maar die naar mijn mening niet naar de wederkomst verwijzen.

Er zijn natuurlijk plaatsen waar de Bijbel volgens mij naar de wederkomst verwijst. Maar we moeten oppassen dat we uit dit soort taalgebruik niet te veel afleiden, want Jesaja zelf sprak in Jesaja 19:1 over de Heere Die naar Egypte komt, rijdend op een snelle wolk.

De last over Egypte. Zie, de HEERE rijdt op een snelle wolk en komt in Egypte. De afgoden van Egypte zullen beven voor Zijn aangezicht en het hart van de Egyptenaren zal smelten in hun binnenste.

JESAJA 19:1

Nu spreekt Micha over de Heere Die neerdaalt en de hoogten van de aarde betreedt. En hij heeft het niet over de wederkomst van Christus. Hij heeft het over de verwoesting van Samaria die in 722 voor Christus plaatsvond.

We weten dat hij het daarover heeft, omdat hij in vers 5 zegt:

Dit komt allemaal door de misstappen van Jakob.

En later zegt hij:

Luister, volken, allemaal! Sla er acht op, aarde, met al wat u bevat! En laat de Heere HEERE Getuige tegen u zijn, de Heere, uit Zijn heilige tempel. Want zie, de HEERE komt uit Zijn woonplaats, Hij daalt af en treedt op de hoogten van de aarde. De bergen smelten onder Hem weg, de dalen splijten als was voor het vuur, als water dat langs een helling vloeit. Dit alles is om de overtreding van Jakob en om de zonden van het huis van Israël. Wie is de overtreding van Jakob? Is het niet Samaria? En wie zijn de offerhoogten van Juda? Is het niet Jeruzalem? Daarom maak Ik van Samaria een puinhoop in het veld, een plek voor het planten van een wijngaard. Ik stort haar stenen in het dal, en haar fundamenten leg Ik bloot. En al haar beelden worden verbrijzeld, en al haar hoerenloon wordt met vuur verbrand, van al haar afgoden maak Ik een woestenij, want met hoerenloon heeft zij ze bijeengebracht en tot hoerenloon keren ze terug.

MICHA 1:2-7

Dat is Samaria. Hij heeft het dus over het oordeel dat het noordelijke koninkrijk hier op aarde trof, toen de Assyriërs kwamen en Samaria verwoestten. Dat stelt hij gelijk aan het neerdalen van de Heere om Israël te oordelen.

18

Smeltende bergen als apocalyptische taal

Let nu eens op vers 4. Hij spreekt daar over de bergen die onder Hem smelten:

De bergen smelten onder Hem en de dalen splijten open als was voor het vuur en als water dat van een steile helling stroomt. Dit is duidelijk apocalyptische taal. Als dit soort taal in het boek Openbaring staat, zijn mensen geneigd die op te vatten als het

einde van de wereld. Maar mensen zien niet in dat de taal die gebruikt wordt in Openbaring, in de rede op de Olijfberg, in Zacharia, op deze plaats en op veel andere plaatsen, apocalyptisch is. Het gaat niet over het einde van de wereld. Het gaat niet over letterlijke bergen die smelten en dat soort dingen. Joël gebruikt soortgelijke taal aan het einde van Joël hoofdstuk 3, vers 18. Hier gaat het over zegen in plaats van vervloeking, maar let eens op het taalgebruik. Joël 3:18:

Op die dag zal het gebeuren dat de bergen van jonge wijn zullen druipen, de heuvels van melk zullen stromen, en alle waterstromen van Juda zullen overlopen van water. Een bron zal uit het huis van de HEERE ontspringen, die het dal van Sittim zal bevochtigen.

JOËL 3:18

enzovoort.

Het beeld van bergen die druipen van nieuwe wijn en heuvels die vloeien van melk is niet letterlijk bedoeld. Het was ook niet letterlijk bedoeld toen Mozes en Jozua het land Kanaän beschreven als:

Daarom ben Ik neergekomen om het volk te redden uit de hand van de Egyptenaren, en het te leiden uit dit land naar een goed en ruim land, naar een land dat overvloedt van melk en honing, naar het gebied van de Kanaänieten, de Hethieten, de Amorieten, de Ferezieten, de Hevieten en de Jebusieten.

EXODUS 3:8

Dit zijn eenvoudig beelden van voorspoed. En dit beeld van dalen die splijten en bergen die smelten hier in Micha, verwijst eenvoudig naar het oordeel en de verwoesting die over hen komen. Dat noemen we apocalyptische beeldspraak. Daarom moeten we die niet zo ver doorvoeren dat we een letterlijke vervulling verwachten, met echte bergen die splijten enzovoort.

Hij zegt in vers 6:

Daarom ga ik van Samaria een hoop puin op het land maken.

Samaria was de hoofdstad van het noordelijke koninkrijk. Verderop, in hoofdstuk 3, vers 12, zei hij dat Hij hetzelfde zal doen met Sion, of Jeruzalem, de hoofdstad van het zuidelijke koninkrijk. Beide hoofdsteden zullen worden verwoest en tot puinhopen worden gemaakt.

19

Rouw om de Assyrische opmars naar Juda

Vers 8:

Hierover zal ik rouw bedrijven en weeklagen, zal ik berooid en naakt mijn weg gaan, zal ik huilen als de jakhalzen, en klaaglijk roepen als de struisvogels. Want zijn wond is ongeneeslijk, want zij reikt tot aan Juda, zij raakt tot aan de poort van mijn volk, tot aan Jeruzalem!

MICHA 1:8-9

De wonden van Israël, het noordelijke koninkrijk, zijn ongeneeslijk. Ze zullen niet worden verlost. Ze zullen niet van deze Assyrische dreiging worden gered. Ze zijn ongeneeslijk. En Israël is niet alleen gevallen, of zal onvermijdelijk voor Assyrië vallen, maar de Assyriërs zullen zelfs ook naar Juda optrekken en tot aan de poort van Jeruzalem komen.

We weten dat dit gebeurd is. Sanherib stuurde zijn troepen onder Rabsake naar Jeruzalem. Hij veroverde wel 46 Judese steden, maar Jeruzalem veroverde hij niet. Uiteindelijk werd hij bij de muur van Jeruzalem tegengehouden en ten slotte teruggedreven door het bovennatuurlijke oordeel van God. God sloeg die soldaten terwijl ze sliepen, door een engel van de Heere. Daar verwijst hij naar in vers 9.

We hebben vers 10 tot en met 15 al gelezen, waarin een reeks van die steden wordt genoemd. Ik wil erop wijzen dat de woorden in vers 10:

Vertel het niet in Gat niet alleen een woordspeling zijn, omdat 'Gath' klinkt als het woord voor 'vertellen'. Het is ook een citaat van David zelf in 2 Samuel 1, vers 20. Toen hij hoorde dat Saul en Jonathan in de strijd waren gesneuveld, zong David dit klaaglied over hen. In 2 Samuel 1:19 en 20 staat:

O sieraad van Israël, op Uw hoogten ligt hij, gesneuveld. Hoe zijn de helden gevallen! Maak het niet bekend in Gath, breng de boodschap niet op de straten van Askelon, anders verblijden de dochters van de Filistijnen zich, anders springen de dochters van de onbesnedenen op van vreugde.

2 SAMUEL 1:19-20

Gath en Askelon waren Filistijnse steden, en Saul had natuurlijk zijn hele leven oorlog gevoerd tegen de Filistijnen. Nu hij dood was, wilde David niet dat de Filistijnse steden konden juichen over de dood van hun vijanden.

Een bijzonder genadige manier voor David om te spreken over iemand die zo'n verstokte vijand van hem was geweest.

Vertel het niet in Gat is een deel van Davids klaaglied. Micha citeert het met opzet. Gath zou ook door de Assyriërs worden veroverd, samen met deze Judeese steden, omdat Gath en Judea dicht bij elkaar lagen. Moreset-Gath, zijn eigen woonplaats, lag vlak naast Gath en behoorde tot Gath.

20

Heersers roven het erfdeel van hun volk

We hebben die laatste verzen van hoofdstuk 1 behandeld. Die lopen al die steden langs en die woordspelingen die daar staan. Vervolgens zijn in hoofdstuk 2 de verzen 1 tot en met 5 gericht tegen de heersers van het noordelijke koninkrijk. Hij zegt:

Wee hun die onrecht uitdenken, kwaad uitwerken op hun slaappleats, en het bij het licht van de morgenstond uitvoeren, omdat zij daartoe bij machte zijn. Zij begeren akkers en roven die, en huizen, en nemen die af. Zo onderdrukken zij de man en zijn huis, de mens en zijn erfelijk bezit. Daarom, zo zegt de HEERE, zie, Ik bedenk kwaad over dit geslacht waar u uw nekken niet uit weg kunt nemen en waardoor u niet rechttop verder kunt gaan, want het zal een kwade tijd zijn. Op die dag zal men een spreuk over u aanheffen, klaaglijk klagend met een rouwklacht, en zeggen: Wij zijn geheel verwoest, Hij doet het deel van mijn volk van eigenaar veranderen. Hoe neemt Hij het van mij weg, Hij deelt onze akkers uit aan afvalligen! Daarom zult u niemand hebben die volgens het lot het meetsnoer uitwerpt in de gemeente van de HEERE.

MICHA 2:1-5

Dit is dus gericht tegen de heersers die zo doortrapt te werk gaan om de weerloze mensen onder hun gezag uit te buiten, dat ze 's nachts wakker in bed liggen om hun plannen te bedenken. Er staat dat ze 's morgens, zodra het licht wordt, naar buiten rennen om hun plannen te bedenken. Ze begeren de akkers van andere mensen. Vers 2 zegt dat ze die met geweld afnemen, dat ze iemands erfdeel afnemen. Dit is ongetwijfeld een toespeling op wat Achab had gedaan in de dagen van Izebel en Achab. Weet je nog, hij nam op precies deze manier de wijngaard van Naboth af.

Hoewel Achab een koning van Israël was, leefde hij enkele generaties vóór de tijd van Micha. Maar het lijkt waarschijnlijk dat Achabs succes hiermee een precedent schiep. Daardoor gingen andere heersers na hem hetzelfde doen wanneer ze iets wilden hebben: het gewoon afpakken. De zonden van Achab en Omri waren zelfs een voorbeeld geworden, niet alleen voor latere koningen van Israël, maar ook voor koningen van Juda. We lezen in Micha 6:16, in een profetie tegen Jeruzalem:

Want men houdt zich aan de verordeningen van Omri en aan alles wat het huis van Achab gedaan heeft. U gaat voort in hun opvattingen, zodat Ik u overgeef aan de verwoesting, en haar inwoners maak tot een aanfluiting. Zo zult u de smaad van Mijn volk dragen.

MICHA 6:16

Dat is in Jeruzalem. Achab en Omri waren koningen van het noordelijke koninkrijk, niet van het zuidelijke koninkrijk. Toch werd de goddeloosheid van deze goddeloze koningen niet alleen bedreven door de opvolgers van Achab in het noordelijke koninkrijk. Zelfs de koningen van Juda, of veel van de vorsten en heersers van Juda, volgden dezelfde praktijken. Daarom zegt God dat Hij boos is en dat Hij het erfdeel van het noordelijke koninkrijk aan de Assyriërs weggeeft.

21

Ware profetie geweigerd, leugens aanvaard

In hoofdstuk 2, vers 6, richt hij zich tot de valse profeten en spreekt hij een veroordeling over hen uit:

Ze profeteren: Profeteer niet! Ze moeten er niet over profeteren! Er komt geen einde aan al die smaad. U die huis van Jakob genoemd wordt, komt de Geest van de HEERE soms tekort? Zijn dat Zijn daden? Doen Mijn woorden geen goed bij hem die oprecht wandelt? Maar onlangs stelde Mijn volk zich nog op als een vijand tegenover een kledingstuk. U rukt de mantel af van nietsvermoedende voorbijgangers die terugkeren van de strijd. De vrouwen van Mijn volk verdrijft u, elk uit het huis dat haar lief is, haar kleine kinderen ontnemt u voor eeuwig Mijn sieraad. Sta op en ga weg, want dit is niet het land van de rust. Omdat het verontreinigd is, brengt het de ondergang, ja, een verschrikkelijke ondergang. Als er iemand is die wind naloopt, en bedrieglijk liegt en zegt: Ik profeteer voor u voor wijn en sterkedrank, dan is hij voor dit volk de profeet!

MICHA 2:6-11

Wat hier wordt gezegd, is dat het volk ware profeten verbiedt om te profeteren. Er waren ware profeten in Israël. Hosea profeteerde in deze tijd in Israël, maar er waren daar ook valse profeten. We weten dat Amos, enige tijd vóór Hosea, niet veel eerder, slechts één generatie eerder, van de priester in Bethel niet mocht profeteren. Net als hier wilde het volk Israël niet dat de ware profeten profeteerden. Ze noemden ware profetie gebabbel. In vers 6:

Jullie kletsen maar wat. Jullie maken alleen maar lawaai. Doe dat niet. Stop met profeteren.

Maar in vers 7 zegt hij:

Wordt de Geest van de Heer beperkt?

[Vertalersnoot: de spreker gebruikt hier ‘beperkt’, waar de HSV vraagt: ‘komt de Geest van de HEERE soms tekort?’]

Met andere woorden, kan degene die profeteert nalaten te profeteren als de Geest van de Heere tot hem spreekt? Kunnen ze dat beperken? Kunnen ze het tegenhouden?

Zijn dit niet de dingen die Hij doet?

[Vertalersnoot: de spreker gebruikt hier een ontkennende vraagvorm: ‘Zijn dit niet Zijn daden?’ De HSV heeft: ‘Zijn dat Zijn daden?’]

Met andere woorden, zijn deze woorden niet Gods woorden en geen mensenwoorden? Hoe kunnen we tegenhouden dat ze in vervulling gaan?

Verder zegt Hij in vers 7:

Doen Mijn woorden geen goed aan iemand die eerlijk leeft?

Waarom zou je Mijn woorden niet willen horen? Mijn woorden zijn goed voor goede mensen. Ben je een slecht mens? Waarom zou je verbieden dat Gods woorden worden gesproken, als Zijn woorden goed zijn voor de mensen die oprecht wandelen? Ben je dan niet oprecht? Dat is wat hij suggereert.

Toch zegt hij in vers 11 dat deze mensen iemand wel als hun babbelaar of profeet aanvaarden als hij in een valse geest spreekt en liegt. Het gaat om een valse profeet wiens profetie met wijn en drank te maken heeft. Dat kan betekenen dat hij profeteert terwijl hij dronken is, of dat hij profeteert dat het volk voorspoedig zal zijn en veel wijn en drank zal hebben. Het kan allebei betekenen. Maar Micha noemt dat soort profetie echt gebabbel.

[Vertalersnoot: de spreker bespreekt hier de Engelse formuleringen ‘of wine and drink’ en ‘prattler’: ‘over wijn en drank’ en ‘babbelaar’. De HSV heeft ‘voor wijn en sterkedrank’ en ‘de profeet’.]

Wat vers 8 en 9 betreft, vooral vers 9, waar staat:

De vrouwen van Mijn volk verdrijft u, elk uit het huis dat haar lief is, haar kleine kinderen ontnemt u voor eeuwig Mijn sieraad.

MICHA 2:9

Dit betekent dat de mensen die niet naar de profeten van God hebben geluisterd, maar in plaats daarvan naar valse profeten hebben geluisterd, onheil over zichzelf hebben gebracht. De Israëlieten worden uit hun huizen weggevoerd en gaan in ballingschap, en de heerlijkheid van het volk Israël wordt door de Assyriërs weggenomen.

22

De Messias verzamelt en bevrijdt Zijn kudde

Deze profetie eindigt in vers 12 en 13 met een verwijzing naar de Messias:

Ik zal u, Jakob, zeker verzamelen, geheel en al. Ik zal het overblijfsel van Israël zeker bijeenbrengen. Ik zal het samenbrengen als schapen van Bozra, als een kudde midden in zijn weide. Het zal er gonzen van de mensen. De Doorbreker trekt vóór hen op. Zij zullen doorbreken, door de poort trekken en daardoor naar buiten gaan. Hun Koning gaat vóór hen uit, de HEERE gaat aan de spits.

MICHA 2:12-13

Hun Koning is hier de Messias. Hier worden twee beelden gebruikt. In vers 12 is het beeld dat van een kudde of een schaapskooi. En in vers 13 lijkt het meer op een uitbraak uit de gevangenis, op een uittocht: losbreken, ontsnappen uit de gevangenis of uit slavernij. In vers 13 gaat het over Iemand Die zal komen om je te helpen uitbreken. Degene zal komen Die je bevrijding tot stand zal brengen. Hij is de Koning

Die voor je uit zal gaan, en je zult Hem naar buiten volgen. Daarmee verandert de beeldspraak ten opzichte van vers 12, waar het gaat over een herder en een kudde, enzovoort.

Let erop dat er in vers 12 staat:

Ik zal jullie zeker allemaal bij elkaar brengen, Jakob.

Iemand zou dat kunnen opvatten als alle Joden. Maar de regel direct daarna zegt:

Ik zal zeker bijeenbrengen wat er van Israël over is.

Het overblijfsel van Israël en heel Jakob: dat lijkt vreemd, want ‘overblijfsel’ en ‘heel’ zijn tegengestelde begrippen. Maar natuurlijk wordt heel het geestelijke Israël bijeengebracht door het overblijfsel van de Joden te verzamelen, en de rest van de heidenen die de gemeente binnenkomen. Op die manier, zegt Hij in vers 12:

Ik zal ze bij elkaar brengen als schapen in een schaapskooi.

Jezus zei in Johannes hoofdstuk 10, vers 16:

Ik heb nog andere schapen, die niet van deze schaapskooi zijn; ook die moet Ik binnenbrengen, en zij zullen Mijn stem horen en het zal worden één kudde en één Herder.

JOHANNES 10:16

Namelijk schapen uit de heidenen.

Dat gaat hier kennelijk over hetzelfde. Hij zegt in vers 12:

Ik zal u, Jakob, zeker verzamelen, geheel en al. Ik zal het overblijfsel van Israël zeker bijeenbrengen. Ik zal het samenbrengen als schapen van Bozra, als een kudde midden in zijn weide. Het zal er gonzen van de mensen. De Doorbreker trekt vóór hen op. Zij zullen doorbreken, door de poort trekken en daardoor naar buiten gaan. Hun Koning gaat vóór hen uit, de HEERE gaat aan de spits.

MICHA 2:12-13

Jesaja sprak bij een aantal gelegenheden over het grote aantal mensen dat vanuit de volken in Gods kudde zou worden binnengebracht. En dat is kennelijk waar hier naar wordt verwezen.

23

Juda's leiders en profeten buiten mensen uit

Met hoofdstuk 3 begint de tweede godsspraak, deze keer tegen Juda. Net als in de eerste stelt hij eerst de leiders aan de kaak en daarna de valse profeten. Vers 1 tot en met 4 zijn gericht tegen de heersers van Juda:

Toen zei ik: Luister toch, hoofden van Jakob en leiders van het huis van Israël, behoort u niet het recht te kennen? Zij haten het goede en hebben het kwade lief, zij stropen hun huid van hen af en hun vlees van hun beenderen. Ja, zij zijn het die het vlees van Mijn volk eten, hun huid van hen afstropen, hun beenderen breken, ze uiteenleggen als in een pot, als vlees midden in een ketel. Dan zullen zij tot de HEERE roepen, maar Hij zal hun niet antwoorden. In die tijd zal Hij Zijn aangezicht voor hen verbergen, omdat zij kwaad gedaan hebben.

MICHA 3:1-4

Deze verwijzing naar hoe ze de mensen ontkleden, hen villen, hen in stukken hakken en in de pot stoppen: dat gebeurde niet letterlijk. Dat is wat ze met offers in de tempel deden. Ze vilden ze, hakten ze in stukken en kookten een deel van het vlees. Hij verwijst hier naar de mishandeling die een dier gewoonlijk moest ondergaan wanneer het geofferd werd. De leiders van Israël offeren mensen. Niet letterlijk, maar ze mishandelen de mensen van Juda, buiten hen uit en onderdrukken hen, op een manier die vergelijkbaar is met hoe ze dieren offeren. Hij gebruikt woorden die wat gruwelijker zijn dan wat er letterlijk gebeurt.

Dan richt hij zich in vers 5 tegen de profeten:

Zo zegt de HEERE tegen de profeten die Mijn volk misleiden, die, als zij met hun tanden kunnen bijten, vrede verkondigen. Wie hun echter niets in hun mond geeft, aan hem verklaren zij de oorlog.

MICHA 3:5

Dat zijn profeten die op geld uit zijn. Als je voedsel in hun mond stopt, zullen ze je vrede verkondigen. Maar ze zullen oorlog tegen je verkondigen als je niets in hun mond stopt.

Daarom zal het nacht voor u worden, zonder visioen, het zal duister worden voor u, zonder waarzeggerij. De zon zal over deze profeten ondergaan en de dag zal donker over hen worden.

MICHA 3:6

Een profeet zonder visioen stelt als profeet niet veel voor.

Deze valse profeten ontvingen geen boodschappen van God; ze gebruikten waarzeggerij, wat natuurlijk occult is. In wezen zegt Hij: 'Ik zal niet toestaan dat jullie nog meer visioenen of waarzeggingen krijgen. Jullie zullen duisternis hebben, geen licht. Jullie zullen niets zien.' Je zult niets te bieden hebben aan de mensen die voedsel in je mond stoppen, en ze zullen je waarschijnlijk niet meer betalen.

De zieners zullen beschaamd worden en de waarzeggers rood van schaamte, zij zullen allen hun baard en snor bedekken, want er komt geen antwoord van God.

MICHA 3:7

In tegenstelling tot de valse profeten beschrijft Micha zichzelf, een ware profeet in Juda:

Ik daarentegen ben vol van de kracht van de Geest van de HEERE, van recht en heldenmoed, om Jakob zijn overtreding te verkondigen en Israël zijn zonde. Hoor nu dit, hoofden van het huis van Jakob en leiders van het huis van Israël, die een afschuw hebben van recht en al wat recht is, verdraaien, die Sion bouwen met bloed en Jeruzalem met onrecht.

MICHA 3:8-10

Ik weet niet precies hoe ze het met bloedvergieten opbouwden, maar in wezen verwierven ze door onderdrukking en blijkbaar zelfs moord geld voor hun projecten.

Hun hoofden spreken er recht voor geschenken, hun priesters onderwijzen voor loon, hun profeten plegen waarzeggerij voor geld. En nog steunen zij op de HEERE en zeggen: Is de HEERE niet in ons midden? Ons zal geen kwaad overkomen.

MICHA 3:11

Dit zeiden ze in de dagen van Jeremia ook:

Stel uw vertrouwen niet op bedrieglijke woorden: De tempel van de HEERE, de tempel van de HEERE, de tempel van de HEERE is dit!

JEREMIA 7:4

Dat zeiden ze blijkbaar in de dagen van Micha over de Assyrische dreiging:

De Heer is bij ons. Hoe kan ons dan iets ergs overkomen?

En dat terwijl ze dingen doen die voor God verfoeilijk zijn.

Daarom zal omwille van u Sion als een akker omgeploegd worden, Jeruzalem een puinhoop worden en de berg van dit huis tot hoogten in het woud.

MICHA 3:12

Dit zou figuurlijk kunnen zijn, in die zin dat de Babyloniërs uiteindelijk, lang na de dagen van Micha, Jeruzalem inderdaad verwoestten, hoewel ze het niet letterlijk als een akker omploegden. Later, nadat de Romeinen Jeruzalem hadden verwoest, was er een Romeinse generaal, Terentius Rufus, die na de verwoesting van de tempel met een ploeg het fundament omwoelde. Hij gebruikte daadwerkelijk een ploeg om de funderingsstenen van de tempel los te trekken, en Sion werd letterlijk als een akker omgeploegd. Het zou dus iets letterlijks kunnen zijn dat naar zo ver in de toekomst verwijst. Of het zou figuurlijk kunnen zijn: dat Sion verwoest zou worden, wat de Babyloniërs ook hebben gedaan, al hebben ze het niet letterlijk omgeploegd.

24

Het vrederijk als beeld van de gemeente

Nadat Micha al deze slechte dingen heeft gezegd, sluit hij ook deze Godsspraak weer af met een verwijzing naar het messiaanse tijdperk, zoals hij dat bij de eerste deed. Deze keer is die verwijzing veel langer, twee hoofdstukken lang. Hoofdstuk 4, vers 1 zegt:

Het zal echter in het laatste der dagen geschieden dat de berg van het huis van de HEERE vast zal staan als de hoogste van de bergen, en dat hij verheven zal worden boven de heuvels, en dat de volken ernaartoe zullen stromen. Vele heidenvolken zullen op weg gaan en zeggen: Kom, laten wij opgaan naar de berg van de HEERE, naar het huis van de God van Jakob; dan zal Hij ons onderwijzen aangaande Zijn wegen, en zullen wij Zijn paden bewandelen. Want uit Sion zal de wet uitgaan en het woord van de HEERE uit Jeruzalem. Hij zal oordelen tussen vele volken en machtige heidenvolken vonnissen, tot ver weg. Zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen. Oorlog voeren zullen zij niet meer leren.

MICHA 4:1-3

Zoals ik je eerder heb verteld, is dit een passage die sommige mensen zouden opvatten als een verwijzing naar het duizendjarige Koninkrijk van de Messias door Zijn wederkomst. Ik ben geneigd te geloven dat het over de gemeente gaat. Er zitten geestelijke aspecten aan. De berg van het huis van de HEERE is de gemeente, het geestelijke Sion, het geestelijke huis van de HEERE. In het Nieuwe Testament is de gemeente het huis van God. Dat heidenen uit alle volken toestromen, heeft te maken met de toestroom van heidenen naar de gemeente, die nu al tweeduizend jaar gaande is.

Dat ze hun oorlogswapens veranderen in landbouwwerktuigen, duidt erop dat degenen die vroeger vijandig waren en geneigd waren oorlog met elkaar te voeren, nu niet langer vijandig zijn doordat ze in Christus met elkaar verzoend zijn. Ze hebben geen wapens meer nodig om tegen elkaar te vechten. In plaats daarvan houden ze zich bezig met het opkweken van het zaad van het Koninkrijk, enzovoort.

Eén ding in de passage van Micha dat enigszins verschilt van de vergelijkbare passage van Jesaja, is dat hij in vers 4 zegt:

Maar zij zullen zitten, ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom, niemand zal ze schrik aanjagen, want de mond van de HEERE van de legermachten heeft het gesproken.

MICHA 4:4

Dit gedeelte staat niet bij Jesaja.

Want alle volken gaan op weg, elk in de naam van zijn god, maar wij zullen op weg gaan in de Naam van de HEERE, onze God, voor eeuwig en altijd.

MICHA 4:5

De verwijzing naar ieder die wandelt in de naam van zijn god, met een kleine g, duidt erop dat de passage betrekking heeft op een tijd waarin er nog steeds heidenen zullen zijn. Er zullen nog steeds mensen zijn die Jehovah niet dienen. Gods volk, degenen die Zijn heilige berg binnenstromen, degenen die deelhebben aan het messiaanse Koninkrijk, degenen die de gemeente binnenkomen, zullen wandelen in de Naam van Jehovah. Maar er zullen nog steeds andere mensen zijn die wandelen in de naam van hun andere goden. Dat is in het tijdperk van de gemeente het geval, maar vermoedelijk zou dat niet het geval zijn tijdens het duizendjarige rijk nadat Jezus is teruggekomen. We zouden mogen aannemen dat we geen mensen zouden aantreffen die wandelen in de naam van andere goden dan Jehovah, als Jezus tijdens de duizendjarige regering over de hele aarde regeert. Daarom vind ik dat dit extra gewicht geeft aan de gedachte dat we hier naar de gemeente kijken en niet naar een toekomstig duizendjarig rijk.

25

Sions herstel, ballingschap en overwinning

Vers 6:

Op die dag, spreekt de HEERE, zal Ik verzamelen wie mank gaat, bijeenbrengen wie verdreven is en wie Ik kwaad aangedaan heb. Ik zal wie mank gaat, stellen tot een overblijfsel en wie verdreven was tot een machtig volk, en de HEERE zal over hen Koning zijn op de berg Sion, van nu aan tot in eeuwigheid.

MICHA 4:6-7

Ik vat dit op als het geestelijke Sion, de gemeente.

van nu aan tot in eeuwigheid.

MICHA 4:7

Let op, het is geen regering van duizend jaar; het is een regering voor eeuwig.

En u, Schaapstoren, Ofel van de dochter van Sion, naar u zal gaan, ja, naar u zal komen de heerschappij van vroeger, het koningschap van de dochter van Jeruzalem.

MICHA 4:8

Dat wil zeggen, het gezag van het Davidische koninkrijk zal worden hersteld in Jezus, Die uit het nageslacht van David is en Die nu gezag heeft over hemel en aarde.

Nu, waarom slaat u zo'n luid alarm? Is er geen Koning onder u? Is uw Raadsman omgekomen, dat smart u aangegrepen heeft als van een barende vrouw? Krimp ineen en schreeuw het uit, dochter van Sion, als een barende vrouw, want nu moet u de stad uit en in het open veld wonen. U zult tot in Babel komen. Daar zult u gered worden, daar zal de HEERE u verlossen uit de hand van uw vijanden.

MICHA 4:9-10

Hij zegt:

En jullie zullen zelfs naar Babylon gaan.

Dit wordt geprofeteerd ruim honderd jaar voordat ze naar Babel gingen. Toen Micha dit profeteerde, vormde Babel niet eens een bedreiging. Babel was op dat moment gewoon een van de kleine volken die onder het juk van Assyrië lagen. Er was dus op grond van natuurlijke inzichten geen enkele manier waarop men in de dagen van Micha had kunnen voorzien dat Babel aan de macht zou komen, het gebied zou veroveren en de Joden in ballingschap zou voeren. En toch voorzag hij het, net als Jesaja, dat de Joden naar Babel zouden gaan.

Net als bij Jesaja is de verlossing van de Joden uit Babel ook hier, denk ik, een type van het messiaanse tijdperk. Dat zullen we vooral in hoofdstuk 5 duidelijk zien.

Vers 11:

Nu verzamelen zich tegen u vele heidenvolken. Zij zeggen: Laat haar ontheiligd worden, en laten onze ogen Sion aanschouwen. Zij echter kennen de gedachten van de HEERE niet. Zij begrijpen Zijn raadsbesluit niet: dat Hij hen bijeengebracht heeft als graanschoven op de dorsvloer. Sta op en dors, dochter van Sion, want Ik zal uw hoorn van ijzer maken en Ik zal uw hoeven van brons maken, en u zult vele volken verpletteren en Ik zal hun winstbejag met de ban slaan: het is voor de HEERE, hun vermogen is voor de Heere van heel de aarde.

MICHA 4:11-13

Gods volk wordt vergeleken met een os die het graan op de dorsvloer dorst, met ijzeren horens en bronzen hoeven. Dat duidt op een onoverwinnelijk dier, de dorsende os met de horens en hoeven van metaal. Wie zou weerstand kunnen bieden aan ijzeren horens en bronzen hoeven? Zelfs Jezus Zelf had, toen Hij in Openbaring hoofdstuk 1 werd gezien, voeten als brons. Dat wijst er ook op dat Hij zou oordelen en vertrappen. Hij zou alles verbrijzelen. Brons is een behoorlijk sterk metaal.

De gedachte hier is dat er volken zijn die tegen Gods volk optrekken, maar alle tegenstand tegen Zijn volk zal alleen maar dienen om de goddelozen te vernietigen en onder hen het koren van het kaf te scheiden. Dit dorsen verwijst naar het scheiden van het koren en het kaf. En dat is, denk ik, wat er gebeurt wanneer de gemeente het Evangelie verkondigt onder de heidenen, onder de vijanden van God. Sommigen van hen blijken koren te zijn; ze komen tot bekering. Anderen blijken kaf te zijn, en op de langere termijn worden ze uiteindelijk gewoon vertrapt.

26

De Heerser uit Bethlehem brengt vrede

Hoofdstuk 5:

Verzamel nu je troepen, stad vol soldaten. Hij heeft ons belegerd. Ze zullen de rechter van Israël met een stok op zijn wang slaan.

Dit is waarschijnlijk een verwijzing naar de val van het koninkrijk, de Babylonische ballingschap, gevolgd door de geboorte van de Messias in vers 2. Al is het mogelijk dat vers 1, het slaan van de rechter van Israël met een stok op de wang, een verwijzing is naar Jezus Die geslagen werd. Zo spreekt Jesaja 50 over Jezus:

Mijn wangen aan hen die Mij de baard uitplukken. Mijn gezicht verberg Ik niet voor smaad en speeksel.

JESAJA 50:6

Enzovoort. We weten dat Jezus geslagen werd. Maar ik vermoed dat vers 1 verwijst naar de vernietiging van de Davidische dynastie door de Babylonische ballingschap. Die wordt pas in vers 2 hersteld, met de geboorte van de Messias uit Bethlehem, dezelfde plaats waar David vandaan kwam.

En u, Bethlehem-Efratha, al bent u klein om te zijn onder de duizenden van Juda, uit u zal Mij voortkomen Die een Heerser zal zijn in Israël. Zijn oorsprongen zijn van oudsher, van eeuwige dagen af.

MICHA 5:1

Geen erg belangrijke stad in het land Juda.

Dit vers vertelt ons dat de Messias wat Zijn menselijke oorsprong betreft uit Bethlehem zal komen, maar dat Zijn oorsprong in werkelijkheid verder teruggaat.

Hij is de eeuwige God. Alleen begint Zijn aardse levensloop als mens in Bethlehem, zoals ook bij David, die een type van Hem was.

Daarom zal Hij hen overgeven tot de tijd dat zij die baren zal, gebaard heeft. Dan zal de rest van Zijn broeders zich bekeren, met de Israëlieten.

MICHA 5:2

Dat wil zeggen, de Joden.

Hij zal staan en hen weiden in de kracht van de HEERE, in de majesteit van de Naam van de HEERE, Zijn God. Zij zullen veilig wonen, want nu zal Hij groot zijn tot aan de einden van de aarde. Hij zal Vrede zijn. Wanneer Assur in ons land zal komen en wanneer hij onze paleizen zal betreden, zullen wij tegen hem zeven herders doen opstaan en acht vorsten uit de mensen.

MICHA 5:3-4

Paulus zei in Efeze 2:14:

Want Hij is onze vrede, Die beiden één gemaakt heeft. En door de tussenmuur, die scheiding maakte, af te breken,

EFEZE 2:14

De Joden en de heidenen.

zegt Efeze 2:14. En dit gaat over Jezus en zegt:

Hij zal voor vrede zorgen.

‘Zeven en acht’ is een typisch hebraïsme om een onbepaald aantal aan te geven. Het gaat hier om mensen die verzet bieden.

Dan zullen zij de Naam van de HEERE vrezen vanwaar de zon ondergaat, en Zijn heerlijkheid van waar de zon opkomt. Als de vijand zal komen als een rivier, zal de Geest van de HEERE de banier tegen hem oprichten.

JESAJA 59:19

zei Jesaja. En hier staat een soortgelijke gedachte:

Hij zal Vrede zijn. Wanneer Assur in ons land zal komen en wanneer hij onze paleizen zal betreden, zullen wij tegen hem zeven herders doen opstaan en acht vorsten uit de mensen. Zij zullen het land van Assur weiden met het zwaard, het land van Nimrod met getrokken zwaarden. Zo zal Hij ons redden van Assur, wanneer die in ons land zal komen en wanneer die ons gebied zal betreden.

MICHA 5:4-5

— dat wil zeggen, wanneer de Assyriër komt —

God heeft Jeruzalem inderdaad van de Assyriërs verlost toen ze binnenvielen. Maar dit verwijst daar waarschijnlijk niet naar, want Hij verlost hen niet door zeven herders en vorstelijke mannen, maar door een engel van de Heere. Daarom moet dit waarschijnlijk geestelijk worden opgevat, met betrekking tot de gemeente.

27

De gemeente als dauw en als leeuw

Het overblijfsel van Jakob zal zijn te midden van vele volken als dauw van de HEERE, als regendruppels op het gewas, dat niet uitziet naar iemand en niet hoopt op mensenkinderen. Ja, het overblijfsel van Jakob zal onder de heidenvolken zijn, te midden van veel volken, als een leeuw onder de dieren van het woud, als een jonge leeuw onder de schaapskudden, die, wanneer hij erdoorheen trekt, vertrapt en verscheurt, en er is niemand die redt. Uw hand zal verhoogd zijn boven uw tegenstanders en al uw vijanden zullen uitgeroeid worden.

MICHA 5:6-8

Nu, onder het overblijfsel versta ik hier natuurlijk de gemeente. In de Nederlandse versnummering wordt de gemeente in vers 6 vergeleken met dauw, en in vers 7 met een leeuw onder de dieren van het woud. Beide beelden gaan over hoe het overblijfsel van Jakob is te midden van vele volken, te midden van vele mensen — hoe de kerk in de wereld is.

Ten eerste is ze als dauw uit de hemel. Ze is een koninkrijk uit de hemel. De gemeente vindt haar oorsprong in de hemel en ze brengt verkwikking. Het is zoals de dauw neerdaalt en de grond bevochtigt, en dat is goed voor de aarde. De aanwezigheid van de gemeente hier is alsof Gods Koninkrijk uit de hemel gekomen is en hier op aarde is, zoals zuurdeeg in een klomp deeg, enzovoort. Ze heeft een positieve invloed op de aarde, maar ze hoeft aan mensen geen verantwoording af te leggen.

Zoals de dauw: je hebt geen macht over de dauw. Je kunt hem niet vasthouden als hij gaat verdampen. Hij staat onder Gods gezag, niet onder dat van jou. De gemeente hoeft aan mensen geen verantwoording af te leggen. Ze staat niet onder menselijk gezag. Ze is een werk van God. Ze daalt uit de hemel neer als dauw, maar ze verkwikt de aarde en ze is goed voor de aarde.

Maar ze is ook als een leeuw te midden van de volken. Dat wil zeggen, ze is een macht om rekening mee te houden. De kerk is niet alleen een zegen; ze heeft ook een doel voor ogen. Ze komt ook als een strijder om oorlog te voeren tegen de machten van de duisternis, om het gezag van de heidense volken te betwisten en hen onder het gezag van Christus te brengen. Dit is dus een zegevierende kerk en een macht om rekening mee te houden, zoals een leeuw te midden van schapen.

Nu zei Jezus dat Hij Zijn discipelen uitzond:

Zie, Ik zend u als schapen te midden van de wolven; wees dus bedachtzaam als de slangen en oprecht als de duiven.

MATTHEÛS 10:16

In zekere zin, lichamelijk gesproken, bevinden individuele christenen zich in een vijandige wereld waar hun kwaad kan worden aangedaan. Maar als je het geheel ruimer bekijkt, lijkt de kerk meer op een leeuw te midden van schapen, omdat ze de wereld veroverd. Het Koninkrijk van God is bestemd om de hele aarde te vullen, zoals Daniël en Jezus Zelf hebben gezegd. En dat is waar het volgens mij daar over gaat.

28

God verwijdert wapens, afgoden en toverij

In vers 10:

Op die dag zal het gebeuren, spreekt de HEERE, dat Ik uw paarden uit uw midden zal uitroeien en dat Ik uw wagens zal doen vergaan.

MICHA 5:9

net zoals:

Hij zal oordelen tussen de heidenvolken en veel volken vonnissen. En zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen. Oorlog voeren zullen zij niet meer leren.

JESAJA 2:4

zodat strijdswagens en paarden niet nodig zullen zijn in het Koninkrijk van God.

Ik zal de steden van uw land uitroeien en Ik zal al uw vestingen afbreken. Ik zal de toverijen uit uw hand uitroeien en u zult geen wolkenduiders meer hebben.

MICHA 5:10-11

Met andere woorden, er zal hervorming en heiligheid zijn. Alle zonden en occultisme en afgoderij zullen verdwenen zijn.

Ik zal uw afgodsbeelden en uw gewijde stenen uit uw midden uitroeien, zodat u zich niet meer zult neerbuigen voor het werk van uw handen. Ik zal uw gewijde palen uit uw midden wegrukken en uw steden wegvagen. Ik zal in toorn en in grimmigheid wraak doen aan de heidenvolken die niet willen luisteren.

MICHA 5:12-14

Dat wil zeggen, degenen die niet naar het Evangelie hebben geluisterd. Hij brengt het Evangelie naar de volken. En de godvruchtigen zullen hun afgoden weggooien en hun toverijen wegdoen, enzovoort. Ze zullen hun leven hervormen en zich bij de gemeente

voegen. Maar over de volken die dat niet doen, zal Hij wraak oefenen in toorn en woede, te beginnen met Jeruzalem. Maar ook de heidense volken die dezelfde opstandigheid tegen God vertonen, zullen uiteindelijk Zijn toorn ondervinden.

29

Gods aanklacht en Zijn weldaden aan Israël

Nu staat de laatste profetie in de hoofdstukken 6 en 7.

Luister toch naar wat de HEERE zegt: Sta op, roep de bergen ter verantwoording, laat de heuvels uw stem horen. Luister, bergen, naar de rechtszaak van de HEERE, ook u, vaste fundamenten van de aarde. De HEERE heeft immers een rechtszaak met Zijn volk, Hij voert een rechtszaak tegen Israël.

MICHA 6:1-2

De bergen en de heuvels worden dus opgeroepen om getuigen te zijn van deze aanklacht die God tegen Zijn volk gaat indienen, zoals in een rechtszaak. Nu spreekt Hij tot het volk en vertelt Hij hun wat Hij tegen hen heeft.

Mijn volk, wat heb Ik u aangedaan? Waarmee heb Ik u vermoeid? Getuig tegen Mij! Ik heb u immers uit het land Egypte geleid, u verlost uit het slavenhuis. Ik heb Mozes, Aäron en Mirjam vóór u uit gezonden. Mijn volk, denk toch aan wat Balak, de koning van Moab, beraamde, en wat Bileam, de zoon van Beor, hem antwoordde, aan wat er gebeurd is van Sittim tot Gilgal, opdat u de gerechtigheid van de HEERE kent.

MICHA 6:3-5

En denk eraan hoe Ik jullie bevrijd heb. Ik heb jullie goede leiders gegeven en Ik heb het plan tegen jullie dat Bileam aandroeg, verijdeld. Met andere woorden: Ik heb veel voor jullie gedaan. Ik heb behoorlijk veel in jullie geïnvesteerd. Waarom zijn jullie Mij

niet gehoorzaam geweest? Waarom zijn jullie Mij niet trouw geweest?

30

Recht doen, trouw liefhebben en nederig leven

In vers 6 en 7 lijkt Micha volgens mij de reactie van het volk op deze aanklacht weer te geven. En het volk reageert nogal schamper, zo van: ‘Nou, wat wilt U dan, God? Wilt U dat we onze kinderen offeren, of zo?’ Ze reageren haast sarcastisch of opstandig, zo van: ‘God, U vraagt wel veel. Waarom bent U niet tevreden met hoe we zijn?’ Hij zegt:

Waarmee zal ik de HEERE tegemoet gaan en mij buigen voor de hoge God? Zal ik Hem tegemoet gaan met brandoffers, met eenjarige kalveren? Zou de HEERE behagen scheppen in duizenden rammen, in tienduizenden oliebeken? Zal ik mijn eerstgeborene geven voor mijn overtreding, de vrucht van mijn moederschoot voor de zonde van mijn ziel?

MICHA 6:6-7

Dit is nogal extreem, en eigenlijk zeggen ze: ‘Hoe stel je God tevreden? God is blijkbaar nogal moeilijk tevreden te stellen. Wat wilt U van mij? Duizend rammen? Duizenden rivieren van olie? Wilt U dat ik mijn eigen eerstgeboren zoon offer? Zal dat God tevredenstellen?’ Ze suggereren dat God eigenlijk niet redelijk is en dat Zijn eisen nogal extreem zijn, nogal onredelijk. En van wie kun je verwachten dat hij daaraan voldoet?

Maar het antwoord dat wordt gegeven, waarschijnlijk door de profeet op de vraag van het volk, staat in vers 8:

Hij heeft u, mens, bekendgemaakt wat goed is. En wat vraagt de HEERE van u anders dan recht te doen, goedertierenheid lief te hebben en ootmoedig te wandelen met uw God.

MICHA 6:8

Hij zegt eigenlijk dat God gewoon op zoek is naar alledaags fatsoen. Hij wil dat je het juiste doet, dat je rechtvaardig bent in je handelen, dat je barmhartig bent voor mensen, dat je nederig bent voor God en dat je met Hem wandelt. Dat zijn de eenvoudige dingen. Dit is een geweldig vers om over te preken. Maar wat hij hier zegt, is dat Gods eisen helemaal niet onredelijk zijn. Hij wil gewoon dat je fatsoenlijk bent. Hij wil gewoon dat je rechtvaardig en barmhartig en nederig bent. Dan ben je gewoon een redelijk goed mens. Het gaat Hem niet zozeer om de grote hoeveelheid rammen die je offert en rivieren van olie, enzovoort. Het is niet duur om God tevreden te stellen. Je hoeft alleen maar iemand te zijn die rechtvaardig, barmhartig en nederig is. En voor ons, gevallen en hoogmoedige wezens, kan dat een zware opgave zijn. Maar het is nog steeds buitengewoon redelijk dat God dat vraagt. En dat is alles wat God vraagt.

31

Bedrog en geweld brengen Gods oordeel

Nu somt hij enkele zonden van het volk op die deel uitmaken van Zijn aanklacht tegen hen. Vanaf vers 9:

De stem van de HEERE roept tot de stad: — Uw Naam ziet uit naar wat wezenlijk is — Hoor de roede en Wie hem voor u bestemd heeft.

MICHA 6:9

Ze zijn met de roede geslagen. Waarom dringt de boodschap niet tot hen door? Hoor wat de roede tegen hen zegt.

Wie heeft dat bepaald?

Dat heeft God namelijk gedaan.

Zijn er in het huis van de goddeloze nog schatten door goddeloosheid verkregen en een krappe efa, wat te verfoeien is?

MICHA 6:10

Dat wil zeggen: er is onrechtmatig verkregen bezit dat nog steeds niet is teruggegeven aan de slachtoffers van wie het is afgenomen.

Zou Ik rein zijn met een goddeloze weegschaal en met een zak valse weegstenen?

MICHA 6:11

Dit zijn oneerlijke handelspraktijken. We weten dat de verwijzingen naar valse weegschalen in Spreuken, enzovoort, te maken hebben met corruptie op de markt.

Omdat haar rijken er vol geweld zijn, haar inwoners er leugens spreken, hun tong bedrieglijk is in hun mond,

MICHA 6:12

Dus geweld en bedrog: dat zijn enkele dingen die God tegen hen heeft.

zal Ik u ook ziek maken, door u te treffen en te verwoesten vanwege uw zonden. Zelf zult u eten, maar niet verzadigd worden, uw gevoel van leegte zal in uw binnenste blijven. U zult iets wegleggen, maar het niet in veiligheid brengen, en wat u in veiligheid zult brengen, zal Ik overgeven aan het zwaard.

MICHA 6:13-14

Ze zullen dus voedseltekorten hebben, enzovoort.

Zelf zult u zaaien, maar niet maaien, zelf zult u olijven treden, maar u niet met olie zalven, en nieuwe wijn oogsten, maar geen wijn drinken.

MICHA 6:15

Mogelijk omdat ze door de Syriërs belegerd zouden worden en de Syriërs hun gewassen zouden opeten terwijl zij in de stad opgesloten zaten. De landbouwgronden lagen immers buiten de stadsmuren.

Want men houdt zich aan de verordeningen van Omri en aan alles wat het huis van Achab gedaan heeft. U gaat voort in hun opvattingen, zodat Ik u overgeef aan de verwoesting, en haar inwoners maak tot een aanfluiting. Zo zult u de smaad van Mijn volk dragen.

MICHA 6:16

Hoofdstuk 7:

Wee mij, want het is mij vergaan als na de inzameling van de zomervruchten, als na de nalezing van de wijnoogst: er is geen tros om te eten. Mijn ziel verlangt naar vroege vijgen. Een goedertieren mens is verdwenen uit het land en een oprechte onder de mensen is er niet. Zij loeren allen op bloed, zij jagen op elkaar met een net.

MICHA 7:1-2

God zoekt naar goede mensen zoals naar vruchten in een wijngaard, maar Hij vindt er geen.

Om kwaad te doen staan hun handen goed: de vorst eist, de rechter doet uitspraak tegen betaling, wie groot is, beslist naar eigen begeerte en zo verdraaien zij de zaak. De beste van hen is als een doornstruik, de oprechtste erger dan een doornhaag. De dag van uw wachters is gekomen, de dag van uw vergelding. Nu zal er bij hen ontreddering zijn.

MICHA 7:3-4

Dan spreekt hij erover hoe onbetrouwbaar iedereen is, ook vrienden en familie.

Geloof een vriend niet, vertrouw niet op een huisvriend, bewaak de deuren van uw mond voor haar die in uw schoot ligt.

MICHA 7:5

je vrouw.

Want de zoon maakt de vader te schande, de dochter staat op tegen haar moeder, de schoondochter tegen haar schoonmoeder: iemands vijanden zijn zijn eigen huisgenoten.

MICHA 7:6

Zelf zal ik echter uitzien naar de HEERE, ik zal wachten op de God van mijn heil. Mijn God zal mij horen.

MICHA 7:7

32

Het overblijfsel verwacht licht en herstel

zegt Micha. Hij spreekt, denk ik, als vertegenwoordiger van het overblijfsel, het rechtvaardige overblijfsel in het algemeen. Dat is ook in vers 8 aan het woord, het rechtvaardige overblijfsel.

Verblijd u niet over mij, mijn vijandin, want als ik gevallen ben, zal ik weer opstaan, als ik in duisternis zit, is de HEERE mij een licht. Ik zal de toorn van de HEERE dragen — want ik heb tegen Hem gezondigd — totdat Hij mijn rechtszaak voert en mij recht verschaft. Hij zal mij uitleiden naar het licht, ik zal Zijn gerechtigheid zien.

MICHA 7:8-9

Dit is natuurlijk uiteindelijk aan het kruis gebeurd.

Mijn vijandin zal dat zien. Schaamte zal haar bedekken die tegen mij zei: Waar is de HEERE, uw God? Mijn ogen zullen op haar neerzien. Nu zal zij worden vertrapt als slijk op straat.

MICHA 7:10

Waarom wordt de vijand hier met 'zij' aangeduid? Waarschijnlijk omdat Jeruzalem, het niet behouden Jeruzalem, de Joden die de Messias verwierpen, de maagdelijke dochter van Sion is. Met 'zij' wordt waarschijnlijk de stad Jeruzalem bedoeld. En waarschijnlijk verwijst dit hier naar de verwoesting van Jeruzalem, zoals we dat vaak bij de profeten tegenkomen. Nadat er over de messiaanse zegeningen is gesproken, volgt de vernietiging van de Joden die Hem verwierpen, in het jaar 70 na Christus.

'Zij die mijn vijand is.' De Joodse stad Jeruzalem was zeker de eerste vijand van de gemeente: zij kruisigde Jezus en doodde veel van de apostelen, enzovoort.

Vers 11:

Op de dag waarop Hij uw muren zal herbouwen, op die dag zal het besluit zich ver verspreiden.

MICHA 7:11

Dit zijn de muren van het geestelijke Sion.

Het is een dag waarop men naar u toe komt vanaf Assyrië tot aan de steden van Egypte, en vanaf Egypte tot aan de rivier, van zee tot zee, van berg tot berg.

MICHA 7:12

Dit betekent eenvoudig dat mensen vanuit de hele wereld de gemeente zullen binnenkomen.

Maar de aarde zal worden tot een woestenij, om zijn bewoners, vanwege de vrucht van hun daden.

MICHA 7:13

En dat is natuurlijk ook het geval. Gedurende het grootste deel van het tijdperk van de gemeente zijn daar, in het land Israël, geen mensen geweest, geen beschaving.

[Vertalersnoot: de spreker zegt hier 'het land Israël', waar het voorafgaande HSV-citaat 'de aarde' heeft.]

33

De Herder, vergeving en Gods trouw

Weid Uw volk met Uw staf, de kudde van Uw eigendom, die alleen in een woud woont, te midden van een vruchtbaar land. Laat hen weiden in Basan en Gilead, als in de dagen van oude tijden af.

MICHA 7:14

Dit is een gebed of God de Messias, de Herder, wil zenden.

Als in de dagen toen u uit het land Egypte trok, zal Ik het wonderen doen zien. De heidenvolken zullen het zien en beschaamd worden, ondanks al hun macht. Zij zullen de hand op de mond leggen, hun oren zullen doof worden. Zij zullen stof likken als de slang; als kruipende dieren van de aarde zullen zij sidderend uit hun burchten komen, naar de HEERE, onze God, zullen zij in angst komen, en zij zullen voor U bevreesd zijn.

MICHA 7:15-17

Wie is een God als U, Die de ongerechtigheid vergeeft, Die voorbijgaat aan de overtreding van het overblijfsel van Zijn eigendom? Hij zal niet voor eeuwig vasthouden aan Zijn toorn, want Hij vindt vreugde in goedertierenheid. Hij zal Zich weer over ons ontfermen, Hij zal onze ongerechtigheden vertrappen, ja, U zult al hun zonden werpen in de diepten van de zee. U zult Jakob de trouw bewijzen en Abraham de goedertierenheid, die U aan onze vaders gezworen hebt vanaf de dagen van weleer.

MICHA 7:18-20

Deze vervulling van de aan Abraham beloofde barmhartigheden vindt plaats in Christus en de gemeente. Volgens Galaten 3:16 worden deze beloften aan Abraham en aan zijn zaad vervuld in Christus en degenen die in Christus zijn. We hebben het hier dus over de gemeente. De volken zullen beschaamd worden. De volken zullen doodsbang zijn wanneer ze zien hoe God Zijn volk in het gelijk stelt. Alle vijanden van de gemeente zullen beschaamd worden en op hun buik liggen als slangen van de aarde. Ze zullen doodsbang zijn vanwege de vrees voor God op de dag van Zijn oordeel.

Daarmee zijn we aan het einde van het boek gekomen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Micha 1:2
- Micha 6:1-2
- Micha 7:9
- Micha 1:9
- Micha 6:13
- Jesaja 1:5-6
- Micha 1:16
- Jesaja 3:24-25
- Micha 3:6

- Jesaja 13:10
- Jesaja 9:2
- Micha 7:8
- Micha 4:1-3
- Micha 4:9-10
- Micha 5:2
- Jesaja 66:7-8
- Jesaja 66:9
- Johannes 16:20-22
- Openbaring 12:1-3
- Openbaring 12:5
- Micha 5:3
- Jesaja 40:11
- Micha 7:14
- Jesaja 19:24-25
- Micha 5:4
- Jesaja 5:1-7
- Micha 7:1-2
- Jesaja 61:3
- Micha 7:4
- Jesaja 11:15-16
- Micha 7:15
- Micha 7:19
- Micha 7:18
- Exodus 15:11
- Micha 1:10-15
- Micha 1:10
- Micha 1:12
- Micha 1:13
- Micha 1:15
- Jeremia 26:17-19
- Mattheüs 2:2
- Micha 7:6
- Mattheüs 10:35-36

- Micha 7:2
- Micha 3:1
- Micha 6:1
- Micha 3:10
- Jeremia 26:18
- Micha 1:1
- Micha 1:2-7
- Jesaja 19:1
- Joël 3:18
- Exodus 3:8
- Micha 1:8-9
- 2 Samuel 1:19-20
- Micha 2:1-5
- Micha 6:16
- Micha 2:6-11
- Micha 2:9
- Micha 2:12-13
- Johannes 10:16
- Micha 3:1-4
- Micha 3:5
- Micha 3:7
- Micha 3:8-10
- Micha 3:11
- Jeremia 7:4
- Micha 3:12
- Micha 4:4
- Micha 4:5
- Micha 4:6-7
- Micha 4:7
- Micha 4:8
- Micha 4:11-13
- Jesaja 50:6
- Micha 5:1
- Micha 5:3-4

- Efeze 2:14
- Jesaja 59:19
- Micha 5:4-5
- Micha 5:6-8
- Mattheüs 10:16
- Micha 5:9
- Jesaja 2:4
- Micha 5:10-11
- Micha 5:12-14
- Micha 6:3-5
- Micha 6:6-7
- Micha 6:8
- Micha 6:9
- Micha 6:10
- Micha 6:11
- Micha 6:12
- Micha 6:13-14
- Micha 6:15
- Micha 7:3-4
- Micha 7:5
- Micha 7:7
- Micha 7:8-9
- Micha 7:10
- Micha 7:11
- Micha 7:12
- Micha 7:13
- Micha 7:15-17
- Micha 7:18-20

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.